

UNIVERSITATEA BABES BOLYAI

Facultatea de Matematica si Informatica

Departamentul de Matematica

REZUMAT AL TEZEI DE DOCTORAT

**Optimizare bi-criteriala cu
aplicatii in economie
(Bi-criteria optimization with
applications in economy)**

Autor:

Traian Ionut LUCA

Coordonator stiintific:

prof. univ. dr. Dorel I. DUCA

September 6, 2018

UNIVERSITATEA BABES BOLYAI

Abstract

Facultatea de Matematica si Informatica
Departamentul de Matematica

**Optimizare bi-criteriala cu aplicatii in economie
(Bi-criteria optimization with applications in economy)**

by Traian Ionut LUCA

Contextul global genereaza o serie de provocari ce fac necesara optimizarea productiei de energie electrica. Productia de energie electrica este un proces complex, cu obiective definite pe termen scurt, mediu si lung. Analizand un grafic de productie si consum aferent unei zile, se observa existenta unei fluctuatii. Aceasta fluctuatie ar putea fi privita ca o imprastiere de valori, varful de sarcina fiind valoarea extrema.

Obiectivul nostru, in programul de studii finalizat prin aceasta teza de doctorat, este *de a crea, rezolva si valida un model matematic pentru productia de energie electrica, care sa asigure netezirea varfului de sarcina prin minimizarea fluctuatiei in productia de energie si maximizarea performantelor economice ale producatorului.*

Netezirea varfului de sarcina va genera o supra-productie de energie la alte momente de timp. In functie de strategia producatorului, supra-productia poate fi abordata prin solutii de stocare a energiei, vehicule electrice, managementul cererii sau ajustarea planului de productie. Transferarea productiei dinspre varful de sarcina spre alte momente de timp va genera o genera schimbari in diagrama de productie. Acest aspect poate duce la reducerea performantelor economice ale producatorului. Pentru reducerea acestui risc, vom folosi probleme de optimizare bi-criteriale. Prima componenta a functiei obiectiv vizeaza varful de sarcina, iar a doua componenta vizeaza performanta economica.

Prima parte a tezei (Capitolele 2 si 3) este dedicata analizei si dezvoltarii aparatului matematic necesar. Sunt evaluate masuri ale fluctuatiei si metode de rezolvare a problemelor de optimizare bi-criteriala. Pentru rezolvarea problemelor bi-criteriale vom folosi fie probleme de optimizare parametrica si multiplicatori Kuhn-Tucker, fie vom folosi probleme care sa aproximeze problema bi-criteriala initiala. Capitolul 3 al tezei este dedicat studiului problemelor care aproximeaza problema de optimizare bi-criteriala initiala si conexiunilor dintre cele doua tipuri de probleme. Conditii de convexitate generalizata sunt folosite pentru construirea conditiilor suficiente ca solutia eficienta a problemei initiale sa ramana eficienta si pentru problema care aproximeaza si reciproc.

Cheia in netezirea varfului de sarcina, prin minimizarea fluctuatiei in productia de energie electrica, este de a construi o masura a fluctuatiei care sa vizeze punctul extrem al imprastierii. Mai multe masuri ale fluctuatiei au fost evaluate, concluzia fiind ca maximul abaterii absolute satisface cerintele noastre.

Cifra de afaceri este folosita ca masura a performantelor economice. Ca restrictii ale problemei, vom folosi conditii tehnice ce limiteaza productia de energie electrica.

Masura minimax a fluctuatiei de energie electrica este definita pornind de la maximul abaterii absolute. Astfel, este construit modelul minimax pentru netezirea varfului de sarcina. Solutia eficienta este determinata prin rezolvarea unei probleme parametrice echivalente. Planul de productie astfel construit demonstreaza rezultate bune si excelente, raportat la datele reale referitoare la productia si consumul din 4 Decembrie 2015.

Datele de intrare ale masurii minimax cresc complexitatea acestui model. O noua masura a fluctuatiei de energie electrica (index) a fost creata pentru a reduce complexitatea. Un nou model de netezire a varfului de sarcina (modelul index) este creat. Solutia eficienta este determinata prin rezolvarea unei probleme parametrice echivalente. Planul de productie construit cu modelul index demonstreaza rezultate bune comparativ cu datele reale din 4 Decembrie 2015.

Includerea unor restrictii tehnice mai complexe, folosirea profitului ca masura a performantei economice, o mai buna estimare a datelor de intrare sau o noua abordare a tranzitiei de la perioada de zi la cea de noapte ar putea deschide noi directii de cercetare si ar

putea imbunatati acuratetea rezultatelor.

Teza noastra cuprinde 6 capitole.

Primul capitol este dedicat cadrului general al productiei de energie electrica si provocarilor pentru netezirea varfului de sarcina.

Capitolul al doilea este dedicat unor instrumente matematice folosite in cercetarea noastra. Problemele de optimizare bi-criteriala si conditiile Kuhn-Tucker sunt prezentate. De asemenea, sunt prezentate si evaluate cateva masurii ale variatie.

Capitolul al treilea este dedicat studierii unor conditii suficiente astfel incat solutia eficienta a unei probleme bicriteriale sa ramana solutie eficienta si pentru problema care o aproximeaza si reciproc. Teoremele de aproximare construite creaza un mediu propice rezolvarii mai eficiente a problemelor complexe din domeniul energiei.

Capitolul al patrulea este dedicat modelului minimax pentru energie. Sunt prezentate: masura minimax a fluctuatiei de energie, dezvoltarea, rezolvarea si validarea modelului minimax.

Capitolul al cincilea este dedicat modelului index pentru energie. Crearea acestui model a fost stimulata de complexitatea inputurilor pentru modelul minimax. Este introdusa o noua masura pentru fluctuatia de energie, este dezvoltat, rezolvat si validat modelul index. Modelul index este mai putin complex si mai usor de implementat comparativ cu modelul minimax, dar acuratetea rezultatelor este mai redusa.

Capitolul al saselea prezinta cateva concluzii ale cercetarii noastre, o analiza si comparatie a celor doua modele, precum si cateva directii de extindere si imbunatatire a lor.

Contributiile noastre din aceasta teza ar putea fi centralizate in: o noua metoda de netezire a varfului de sarcina, bazata pe probleme de optimizare bi-criteriale; Teoremele 3.3.1, 3.3.2, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.9, 3.3.10, 3.3.11, 3.3.12, 3.4.3, 3.4.4, 3.4.5, 3.4.6, 3.4.7, 3.4.8, 3.4.9, 3.4.10, 3.5.3, 3.5.4, 3.5.5, 3.5.6, 3.5.7, 3.5.8, 3.5.9, 3.5.10, 3.6.1, 3.6.2, 3.6.3, 3.6.4, 3.6.5, 3.6.6, 3.6.7, 3.6.8; Exemplele 3.3.3, 3.3.7, 3.4.11, 3.4.12, 3.5.11, 3.5.12, 3.5.13; definirea masurilor minimax (4.1) si index (5.1) pentru fluctuatia productiei de energie; problemele bicriteriale (4.2) si (5.2) pentru netezirea varfului de sarcina; Lemele 4.4.1 si Lemma 5.4.1 ce transforma problemele bi-criteriale (4.2) si (5.2) in probleme echivalente; Teorema 4.4.11 ce arata ca ordinea scenariilor nu influenteaza

solutia; Teoremele 4.4.5, 4.4.12, 5.4.5 si 5.4.6 care determina solutiile eficiente ale problemelor (4.2) si (5.2); clasificarea multiplicatorilor Kuhn-Tucker folosind Definitiiile 4.4.6, 4.4.7 si 4.4.8, precum si testarea modelelor minimax si index folosind date rele.

Rezultatele prezentate in aceasta teza au fost diseminate la doua conferinte internationale:

Bi-criteria problems for energy optimization, prezentata la Conferinta: International Conference on Approximation Theory and its Applications, organizata la Sibiu, Romania in perioada 26-29 May 2016.

Bi-criteria models for energy markets, prezentata la Conferinta: Management International Conference, organizata la Monastier di Treviso, Italia, in perioada 24-27 May 2017.

si in noua articole:

Minimax rule for energy optimization [98], publicat in Computers and Fluids, un jurnal ISI cu Factorul de Impact de 2.313 si Factorul de Impact pe 5 ani de 2.308.

Production index for peak load shaving in energy production [92], trimis spre publicare catre Engineering Optimization, un jurnal ISI cu Factorul de Impact de 1.728.

Bi-criteria models for peak-load shaving [90], acceptat pentru publicare de catre Journal of Academy of Business and Economics, un jurnal indexat in EBSCO, EconLit, ProQuest Ulrichsweb, Index Copernicus, Research Bible.

Approximations of objective function in bi-criteria optimization problem [96], acceptat pentru publicare de catre European International Journal of Science and Technology, un jurnal indexat in Google Scholar, NewJour, Hochschulbibliothek Reutlingen, Cross-Ref.

Approximations of objective function and constraints in bi-criteria optimization problems [95], trimis spre publicare catre Journal of Numerical Analysis and Approximation Theory, un jurnal indexat in Mathematical Reviews, Zentralblatt MATH.

Approximations of bi-criteria approximation problem [94], trimis spre publicare catre Studia Universitatis Babes-Bolyai Mathematica, un jurnal indexat in Mathematical Reviews, Zentralblatt MATH, EBSCO, ProQuest Ulrichsweb.

Relations between η – approximation problems of a bi-criteria optimization problems [97], trimis spre publicare catre Annals of Tiberiu Popoviciu Seminar of Functional Equations, Approximation and Convexity, un jurnal indexat in Mathematical Reviews, Zentralblatt MATH, American Mathematical Society.

Bi-criteria problems for energy optimization [39], publicat in General Mathematics, un jurnal indexat in Zentralblatt MATH, EBSCO, Mathematical Reviews, Index Copernicus.

Portfolio optimization algorithms [93], publicat in Studia Negotia, un jurnal indexat in EBSCO, Index Copernicus, ERIH PLUS.

fiind sustinute de munca noastra anterioara, reflectata in carti, articole si conferinte:

Matematici economice. Elemente de programare liniara si teoria probabilitatilor [19], carte publicata de Presa Universitara Clujeana.

Strict fixed points results for multivalued contractions on gauge spaces [122], publicat in Fixed Point Theory, un jurnal ISI cu factorul de Impact de 1.030 in anul 2010.

Uniqueness algebraic conditions in the study of second order elliptic systems [18], publicat in International Journal of Pure and Applied Mathematics, jurnal indexat in Scopus.

Maximum principles for a class of second order parabolic systems in divergence form [20], publicat in Journal of Nonlinear Functional Analysis and Differential Equations, jurnal indexat in Scopus, Web of Science, Zentralblatt MATH.

Automotive industry and performances of US Economy [125], publicat in International Journal of Finance and Economics, jurnal indexat in EBSCO, Ulrich's, Index Copernicus, EconLit.

Consumer's inflation expectations in Romania [147], publicat in International Journal of Business Research, jurnal indexat in EBSCO, Ulrich's, Index Copernicus, EconLit.

Comparative analysis of low-cost airlines websites [77], publicat in Proceedings of IABE - 2009 Las Vegas - Annual Conference, volum ce este indexat in EBSCO, Ulrich's, Index Copernicus, EconLit.

Economic applications of dynamic optimization, prezentata la Conferinta: 10th International Symposium on Generalized Convexity and Monotonicity, organizata la Cluj Napoca, Romania, in perioada 22-27 August 2011.

A relation between transportation problems and profit, prezentata la Conferinta: Current Issues of Regional Development, organizata la Sec, Republica Ceha, in perioada 26-27 June 2007.

Cuvinte cheie: *teoreme de aproximare, convexitate generalizata, netezirea varfului de sarcina, probleme bi-criteriale, minimizarea fluctuatiei de energie, maximizarea performantelor economice, optimizare parametrica, conditii Kuhn-Tucker.*

Contents

Abstract	ii
1 Contextul general al optimizarii energiei	1
2 Aparatul matematic	3
2.1 Introducere	3
2.2 Probleme de optimizare multi-criteriala si puncte eficiente	3
2.3 Rezolvarea problemelor bi-criteriale	4
2.3.1 Echivalenta lui Yu	4
2.3.2 Teoremele Kuhn-Tucker	5
2.3.3 Teorema lui Karush	6
2.3.4 Teorema lui John	7
2.4 Masuri ale imprastierii	8
2.4.1 Dispersia	8
2.4.2 Abaterea absoluta medie	9
2.4.3 Abaterea absoluta maxima	9
3 Teoreme de aproximare pentru probleme de optimizare bi-criteriala	10
3.1 Introducere	10
3.2 Concepte de baza	10
3.3 Prima si a doua η - aproximare pentru functiile obiectiv si acelasi sistem de restrictii	12
3.4 Prima si a doua η - aproximare a functiilor obiectiv si prima η - aproximare a sistemului de restrictii	16
3.5 Prima si a doua η - aproximare a functiilor obiectiv si a doua η - aproximare a sistemului de restrictii	22
3.6 Relatii intre problemele η - aproximante ale problemei $(P_0^{0,0})$	28
3.6.1 Relatii intre problemele $(P_0^{i,j})$ si $(P_1^{i,j})$	28
3.6.2 Relatii intre problemele $(P_0^{i,j})$ si $(P_2^{i,j})$	29
3.6.3 Relatii intre problemele $(P_1^{i,j})$ si $(P_2^{i,j})$	30

3.7	Concluzii	32
4	Modelul minimax pentru optimizarea energiei	33
4.1	Introducere	33
4.2	Masura minimax pentru fluctuatia de energie	33
4.3	Formulara problemei	34
4.4	Determinarea solutiei	35
4.5	Validarea modelului si concluzii	40
4.5.1	Testarea solutiei	40
4.5.2	Concluzii	40
5	Modelul index pentru optimizarea energiei	41
5.1	Introducere	41
5.2	Masura index pentru fluctuatia de energie	41
5.3	Formulara problemei	42
5.4	Determinarea solutiei	42
5.5	Validarea modelului si concluzii	48
5.5.1	Testarea solutiei	48
5.5.2	Concluzii	48
6	Concluzii	49
	Bibliography	51

Chapter 1

Contextul general al optimizarii energiei

Evolutia umanitatii este dependenta de energie. Conform *International Energy Agency* (IEA) [66], sursele principale pentru obtinerea energiei sunt: carbuni, petrol si gaze naturale (67.4% din totalul combustibililor folositi). Aceasta genereaza un nivel ridicat al emisiilor de CO_2 , cu un puternic impact asupra schimbarilor climatice, reflectate, printre altele, prin cresterea temperaturii medii globale [115].

Adaugand previziunile de crestere a populatiei [150], previziunile de crestere a consumului de energie electrica [151], topologia, capacitatea si costurile asociate retelei de distributie, precum si factorii antropogenici este evidenta existenta a numeroase provocari pentru optimizarea productiei de energie.

Productia de energie este un mediu foarte complex, in care actioneaza trei actori (producatori, consumatori si operatorii independenti), ce au obiective pe termen scurt, mediu si lung [37]. Cerintele specifice si pietele day-ahead [80] fac ca problemele de energie sa fie complexe [37], [118], dificil de rezolvat si cu numeroase provocari.

Rezultate in domeniul optimizarii energiei au fost obtinute, printre altii, de: Frangioni [50], Martinez [102], Philpott [123], Borghetti [13], Belloni [8], Redondo [127], Lemarechal [84], Gollmer [55], Nowak [117], Nürnberg [118], Wen [154], Zhang [161], Gross [58], Conejo [27], [28], Ladurantaye [81], Gonzalez [56], Eichhorn [44], Dicorato [36], Cormio [30], Islam [67], Akella [1], Martins [103], Watson [153], Nakata [114], Dudhani [41], Babu [7], Duic [42], Morais [108], Marcato [100], Mahalov et al [130], [132], [87], [131].

Cresterea consumului de energie electrica, impreuna cu magnitudinea, frecventa si durata prelungita a valurilor de caldura extrema genereaza o crestere a varfurilor de sarcina, creand presiune asupra:

(i) producatorilor [9, 23, 138, 146], (ii) retelelor electrice si (iii) pretului energiei [132].

Abordarea clasica a varfului de sarcina se bazeaza pe metode ne-fezabile economic [107]. O abordare preferabila, ce a devenit si o importanta tema de cercetare [149] se bazeaza pe netezirea varfului de sarcina. Trei strategii sunt aplicabile pentru netezirea varfului de sarcina: (i) sisteme de stocare a energiei, (ii) vehicule electrice si (iii) managementul cererii.

Contributii importante in netezirea varfului de sarcina pot fi regasite in [15, 23, 24, 26, 33, 47, 49, 51, 57, 68, 70, 72, 87, 82, 88, 111, 130, 113, 116, 120, 128, 134, 139, 141, 144, 145, 149, 156, 157, 158, 162].

Varful de sarcina ce dorim sa il netezim este vizibil in Figura 1.1.

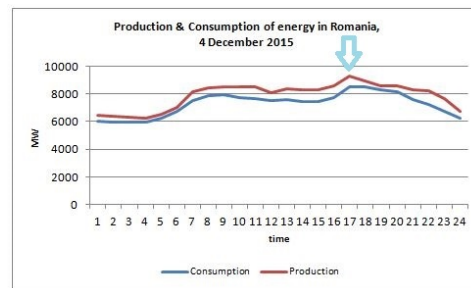

FIGURE 1.1: Evolutia energiei in Romania in 4 decembrie 2015

Aceasi figura arata o fluctuatia energiei, ce ar putea fi privita ca o imprastiere/variatiie.

Obiectivul nostru in aceasta cercetare este de a crea, rezolva si valida un model matematic care sa asigure netezirea varfului de sarcina prin minimizarea fluctuatiei in productia de energie si maximizarea performantelor economice ale producatorului. Obiectivul cercetarii sugereaza utilizarea unor probleme de optimizare bi-criteriale.

Chapter 2

Aparatul matematic

2.1 Introducere

Un rol principal in cercetarea intreprinsa il au problemele de optimizare bi-criteriala. In acest capitol urmarim doua obiective: (i) sa prezentam metode de rezolvare a problemelor de optimizare bi-criteriale si (ii) sa analizam masuri cunoscute ale variatiei (imprastierii) pentru a determina un punct de pornire in construirea masurilor pentru fluctuatii de energie electrica.

2.2 Probleme de optimizare multi-criteriala si puncte eficiente

Definition 2.2.1 Fie $X \subseteq \mathbb{R}^n$ si $f = (f_1, f_2, \dots, f_m)^T : X \rightarrow \mathbb{R}^m$. Problema

$$\begin{cases} \min f(x) \\ x \in X \end{cases} \quad (2.1)$$

se numeste problema de optimizare multi-criteriala.

Remark 2.2.2 Daca $m = 2$ problema de optimizare multi-criteriala definita mai sus se numeste problema de optimizare bi-criteriala.

In studiul nostru, prima componenta a functiei obiectiv se refera la fluctuatia energiei electrice si are un rol cheie in netezirea varfului de sarcina. A doua componenta se refera la performanta economica a producatorului de energie si influenteaza acuratetea solutiei.

Solutia eficienta a unei probleme de optimizare multi-criteriala presupune realizarea unui compromis intre toate componentele functiei obiectiv. Aceasta solutie este cunoscuta ca fiind punct eficient sau solutie eficienta.

Definition 2.2.3 O solutie admisibila $x^* \in X$ a problemei (2.1) este o solutie eficienta daca $\nexists x \in X$ astfel incat

$$\begin{aligned} f(x) &\leq f(x^*) \\ f(x) &\neq f(x^*). \end{aligned}$$

Problemele de optimizare multi-criteriala au numeroase aplicatii in domeniul precum: investitii financiare [16, 76], inginerie, biologie [69], analiza de date [21] sau logistica [119].

2.3 Rezolvarea problemelor bi-criteriale

Rezolvarea problemelor de optimizare se poate face prin metode analitice (solutia exacta este determinata pe baza unor demonstratii matematice), prin metode numerice (solutia este aproximata pe baza unor iteratii) sau cu ajutorul unei probleme care aproximeaza problema initiala.

Metodele de "scalarizare" [62, 106, 142, 17] sunt frecvent folosite in cazul problemelor bi-criteriale. Gradul de importanta al fiecarei componente din functia obiectiv se poate stabili *a priori* sau in timpul procesului de optimizare.

[32] considera ca metodele numerice de rezolvare a problemelor bi-criteriale sunt inspirate din biologie [64, 74, 34, 71], fizica [60, 85], geografie [54, 52] sau cultura sociala [155, 31].

2.3.1 Echivalenta lui Yu

Theorem 2.3.1 (Yu [160]).

Fie $f_1, f_2, g_1, g_2, \dots, g_m : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ functii liniare si $X = \{x \in \mathbb{R}^n : g_i(x) \leq 0, i = \overline{1, m}\}$.

Un punct $x^* \in X$ este solutie eficienta a problemei de optimizare bi-criteriala

$$\begin{cases} \min (f_1(x), f_2(x)) \\ x \in X \end{cases}$$

daca si numai daca $\exists \lambda \in (0, 1)$ astfel incat x^* este solutie optima a problemei parametrice

$$\begin{cases} \min (\lambda f_1(x) + (1 - \lambda) f_2(x)) \\ x \in X \end{cases}$$

Folosind aceasta teorema, problema de optimizare bi-criteriala este transformata in problema de optimizare parametrica.

Una din metodele de rezolvare a problemelor de optimizare se bazeaza pe conditiile Lagrange (restrictiile sunt egalitati) sau conditiile Kuhn-Tucker (restrictiile sunt inegalitati). Multiplicatorii asociati restrictiilor reprezinta pretul ascuns. Ei arata comportamentul marginal al functiei obiectiv in raport cu termenul liber al restrictiei si ofera informatii strategice importante. Acesta este motivul pentru care am ales aceasta metoda de rezolvare a problemelor bi-criteriale de energie, in defavoarea "particle swarm optimization" o metoda foarte folosita in optimizarea energiei electrice.

2.3.2 Teoremele Kuhn-Tucker

Fie problema de optimizare

$$\begin{cases} \min f(x) \\ g_i(x) \leq 0, \quad i = \overline{1, m} \\ x \in X \end{cases} \quad (2.2)$$

unde $X \subseteq \mathbb{R}^n$, $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ si $g_i : X \rightarrow \mathbb{R}$, $i = \overline{1, m}$.

Definition 2.3.2 Restrictia $g_i(x) \leq 0$, cu $i = \overline{1, m}$, este activa in x^0 daca $g_i(x^0) = 0$ si inactiva in x^0 daca $g_i(x^0) < 0$.

Teorema urmatoare prezinta **conditiile Kuhn-Tucker necesare** pentru existenta unei solutii in cazul problemei de optimizare (2.2).

Theorem 2.3.3 (Kuhn-Tucker [73], [79]: conditii necesare) .

Fie $X \subseteq \mathbb{R}^n$ o multime deschisa si nevida, $x^* \in X$ o solutie admisibila a problemei (2.2) si functiile $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ si $g_i : X \rightarrow \mathbb{R}$, $i = \overline{1, m}$ diferentiabile in x^* . Presupunem ca vectorii gradienti $\nabla g_i(x^*)$ corespunzatori restrictiilor active sunt liniar independenti. Daca $x^* \in X$ este o solutie optima a problemei (2.2), atunci exista multiplicatorii $\lambda_i \in \mathbb{R}$, $i = \overline{1, m}$ astfel incat

$$\begin{aligned} \nabla f(x^*) + \sum_{i=1}^m \lambda_i \nabla g_i(x^*) &= 0 \\ \lambda_i g_i(x^*) &= 0, \quad i = \overline{1, m} \\ \lambda_i &\geq 0, \quad i = \overline{1, m}. \end{aligned}$$

Este bine cunoscut ca, in general, conditiile necesare Kuhn-Tucker nu sunt si suficiente. Adaugand conditii suplimentare, conditiile necesare devin si suficiente.

Theorem 2.3.4 (Kuhn-Tucker [61], [79]: conditii suficiente) .

Fie $X \subset \mathbb{R}^n$ o multime deschisa si nevida, $x^* \in X$ o solutie admisibila a problemei (2.2) si functiile $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ si $g_i : X \rightarrow \mathbb{R}$, $i = \overline{1, m}$ diferentiabile in x^* si convexe. Daca exista multiplicatorii $\lambda_i \in \mathbb{R}$, $i = \overline{1, m}$ astfel incat

$$\begin{aligned} \nabla f(x^*) + \sum_{i=1}^m \lambda_i \nabla g_i(x^*) &= 0 \\ \lambda_i g_i(x^*) &= 0, \quad i = \overline{1, m} \\ \lambda_i &\geq 0, \quad i = \overline{1, m}. \end{aligned}$$

atunci x^* este o solutie optima a problemei de optimizare (2.2).

De-a lungul timpului, matematicienii au fost preocupati sa inlocuiasca convexitatea din conditiile Kuhn-Tucker suficiente cu cerinte mai slabe. Mangasarian [99] si Hanson [61] si-au adus contributia prin introducerea pseudo si cvasi convexitatii, respectiv a invexitatii.

2.3.3 Teorema lui Karush

William Karush a dezvoltat propria versiune a conditiilor Kuhn-Tucker in timpul studiilor la Universitatea din Chicago. Fiind preocupat sa determine conditii necesare si suficiente de existenta a minimului pentru o functie $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$, stiind ca restrictiile $g_\alpha(x_1, x_2, \dots, x_n) \geq 0$, $\alpha = \overline{1, m}$ sunt indeplinite, iar functiile f si g_α , $\alpha = \overline{1, m}$ sunt continue si diferentiabile, el a formulat urmatoarea teorema:

Theorem 2.3.5 (Karush theorem [73]: rezultat preliminar) .

Daca $f(x_0)$ este un minim, atunci exista multiplicatorii l_0, l_α nu toti zero, astfel incat derivatele F_{x_i} ale functiei

$$F(x) = l_0 f(x) + l_\alpha g_\alpha(x)$$

se anuleaza in x^0 . [Karush, 1939, pp. 12-13]

Multiplicatorul l_0 este folosit pentru constructia Lagrangianului, iar asupra multiplicatorilor l_α nu se impun restrictii de semn. Pentru a evita aceasta, sunt necesare cerinte suplimentare, numite *conditii de regularitate*. Karush a definit directia admisibila si arcul admisibil.

Definition 2.3.6 Un vector $\lambda = (\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n)$ se numeste directie admisibila daca

$$\sum_{i=1}^n \frac{\partial g_\alpha}{\partial x_i}(x^0) \lambda_i \geq 0.$$

Definition 2.3.7 Un arc $x : [0, t_0] \rightarrow \mathbb{R}^n$ este admisibil, daca $g_\alpha(x(t)) \geq 0$, pentru orice $\alpha = \overline{1, m}$ si $t \in [0, t_0]$.

Definition 2.3.8 Un arc $x : [0, t_0] \rightarrow \mathbb{R}^n$ porneste din x^0 in directia λ , daca

$$\begin{aligned} x_i(0) &= x_i^0 \\ x'_i(0) &= \lambda_i. \end{aligned}$$

Folosind aceste conditii de regularitate, Karush formuleaza teorema

Theorem 2.3.9 (Karush [73]) .

Presupunem ca pentru fiecare directie admisibila λ exista un arc admisibil ce porneste din x^0 in directia λ . Atunci, o conditie necesara pentru ca $f(x^0)$ sa fie un minim este sa existe multiplicatorii $l_\lambda \leq 0$ astfel incat derivatele F_{x_i} functiei

$$F = f + l_\alpha g_\alpha$$

sa se anuleze in x^0 . [Karush, 1939, pp.13].

In 1976, Kuhn publica partial teza lui Karush, reliefand contributiile acestuia [78].

2.3.4 Teorema lui John

Fritz John a fost preocupat, printre altele, de extinderea multiplicatorilor Lagrange la cazurile cand restrictiile sunt inegalitati.

Theorem 2.3.10 (John [73]) .

Fie R o multime de puncte in \mathbb{R}^n , S o multime de puncte in R si R' multiimea tuturor punctelor $x \in R$, care verifica

$$G(x, y) \geq 0, \text{ pentru toti } y \in S$$

unde $G : R \times S \rightarrow \mathbb{R}$.

Fie $F : R \rightarrow \mathbb{R}$ si x^0 un punct interior pentru R si un punct din R' cu

$$F(x^0) = \min_{x \in R'} F(x).$$

Atunci exista o multime finita de puncte $y^1 \dots y^s$ in S si numerele $\lambda_0, \lambda_1, \dots, \lambda_s$ nu toate nule, astfel incat

$$\begin{aligned} G(x^0, y^r) &= 0, \quad r = \overline{1, s} \\ \lambda_0 &\geq 0 \\ \lambda_1 > 0, \dots, \lambda_s > 0, \quad 0 \leq s \leq n \end{aligned}$$

si functia

$$\phi(x) = \lambda_0 F(x) - \sum_{r=1}^s \lambda_r G(x, y^r)$$

are un punct critic in x^0 .

Datorita contextului geometric in care John a formulat aceasta teorema, a folosit parametrii $y \in S$, care nu sunt prezenti in teoremele formulate de Karush si Kuhn-Tucker, iar conditiile de regularitate nu sunt necesare.

2.4 Masuri ale imprastierii

2.4.1 Dispersia

Cea mai cunoscuta masura a imprastierii este dispersia. Aceasta masoara imprastierea valorilor fata de valoarea medie/asteptata, fiind definita astfel:

$$\sigma = E [(X - \mu)^2], \quad (2.3)$$

unde X este o variabila aleatoare si μ este valoarea medie/asteptata a acesteia.

Aplicatii ale dispersiei se regasesc in [3, 10, 11, 22, 29, 43, 45, 46, 48, 59, 63, 65, 83, 86, 101, 104, 105, 110, 121, 133, 135, 136, 137, 140, 143]. Aplicarea si interpretarea dispersiei sunt complicate datorita formei patratice. Mai mult, dispersia calculeaza o imprastiere medie, fara a viza in mod direct valoarea extrema, ceea ce o face improprie obiectivului nostru.

2.4.2 Abaterea absoluta medie

Prin inlocuirea formei patratice a dispersiei cu functia modul, se obtine abaterea absoluta medie, definita ca

$$\sigma = E [|X - \mu|] \quad (2.4)$$

unde X este o variabila aleatoare si μ este valoarea medie/asteptata a acesteia.

[75, 76] au folosit cu succes abaterea absoluta medie, dar pentru obiectivul nostru nu poate fi luata in considerare deoarece calculeaza o imprastiere medie fara a viza direct valoarea extrema.

2.4.3 Abaterea absoluta maxima

Abaterea absoluta maxima este definita ca

$$\sigma = \max (|X - \mu|), \quad (2.5)$$

unde X este o variabila aleatoare si μ este valoarea medie/asteptata a acesteia.

Aplicatii ale abaterii absolute maxime sunt prezentate in [16, 159]. Prin modul in care este definita, abaterea absoluta maxima vizeaza valoarea extrema a setului de date si astfel ea raspunde cerintelor noastre. Prin urmare, consideram ca abaterea absoluta maxima reprezinta un punct de plecare in definirea masurilor fluctuatiei energiei.

Chapter 3

Teoreme de aproximare pentru probleme de optimizare bi-criteriala

3.1 Introducere

Situatiile practice pot genera probleme de optimizare bi-criteriala foarte complicate si dificil de rezolvat. O metoda eficienta de rezolvare ar putea fi inlocuirea problemelor initiale cu probleme care le aproximeaza si care, in general, sunt mai usor de rezolvat. Antczak [4, 5, 6], Duca [12, 25, 38, 40, 124], Popovici [2, 126] au contribuit, printre altii, la aceasta metoda de rezolvare a problemelor de optimizare bi-criteriala.

3.2 Concepte de baza

Fie X o multime in \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$ si $f : X \rightarrow \mathbb{R}$. Daca f este diferentiabila in x_0 atunci notam:

$$F^1(x) = f(x_0) + \nabla f(x_0) \eta(x, x_0)$$

si o numim prima η - aproximanta a functiei f , iar daca f este de doua ori diferentiabila in x_0 atunci notam:

$$F^2(x) = f(x_0) + \nabla f(x_0) \eta(x, x_0) + \frac{1}{2} \eta(x, x_0)^T \nabla^2 f(x_0) \eta(x, x_0).$$

si o numim a doua η - aproximanta a functiei f .

Definition 3.2.1 Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior a lui X , $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ o functie diferentiabila in x_0 si $\eta : X \times X \rightarrow X$. Atunci

functia f este:

invexa in x_0 in raport cu η daca pentru toti $x \in X$ avem:

$$f(x) - f(x_0) \geq \nabla f(x_0) \eta(x, x_0)$$

sau echivalent:

$$f(x) \geq F^1(x);$$

incava in x_0 in raport cu η daca pentru toti $x \in X$ avem:

$$f(x) - f(x_0) \leq \nabla f(x_0) \eta(x, x_0)$$

sau echivalent

$$f(x) \leq F^1(x);$$

avexa in x_0 in raport cu η daca este atat invexa cat si incava in x_0 in raport cu η .

Definition 3.2.2 Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ o functie de doua ori diferentiabila in x_0 si $\eta : X \times X \rightarrow X$. Atunci functia f este:

invexa de ordin doi in x_0 in raport cu η daca pentru toti $x \in X$ avem:

$$f(x) - f(x_0) \geq \nabla f(x_0) \eta(x, x_0) + \frac{1}{2} \eta(x, x_0)^T \nabla^2 f(x_0) \eta(x, x_0)$$

sau echivalent:

$$f(x) \geq F^2(x);$$

incava de ordin doi in x_0 in raport cu η daca pentru toti $x \in X$ avem:

$$f(x) - f(x_0) \leq \nabla f(x_0) \eta(x, x_0) + \frac{1}{2} \eta(x, x_0)^T \nabla^2 f(x_0) \eta(x, x_0)$$

sau echivalent:

$$f(x) \leq F^2(x);$$

avexa de ordin doi in x_0 in raport cu η daca este atat invexa de ordin doi cat si incava de ordin doi in x_0 in raport cu η .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Consideram problema de optimizare bi-criteriala $(P_0^{0,0})$

$$\begin{cases} \min (f_1, f_2) (x) \\ x = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in X \\ g_t (x) \leq 0, t \in T \\ h_s (x) = 0, s \in S. \end{cases}$$

Presupunand ca functiile f_1, f_2 , sunt diferentiabile de ordinul $i, j \in \{1, 2\}$ iar functiile $g_t, (t \in T), h_s, (s \in S)$ sunt diferentiabile de ordinul $k \in \{0, 1, 2\}$, vom aproxima problema initiala $(P_0^{0,0})$ cu problemele $(P_k^{i,j})$:

$$\begin{cases} \min (F_1^i, F_2^j) (x) \\ x = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in X \\ G_t^k (x) \leq 0, t \in T \\ H_s^k (x) = 0, s \in S \end{cases}$$

unde $(i, j) \in \{(1, 0), (1, 1), (2, 0), (2, 1), (2, 2)\}, k \in \{0, 1, 2\}$ si $F_1^0 = f_1, F_2^0 = f_2, G_t^0 = g_t (t \in T), H_s^0 = h_s (s \in S)$.

Notam

$$\mathcal{F}^k = \{x \in X : G_t^k (x) \leq 0, t \in T, H_s^k (x) = 0, s \in S\}, k \in \{0, 1, 2\}$$

multimea solutiilor admisibile ale problemei $(P_k^{i,j})$, unde $(i, j) \in \{(1, 0), (1, 1), (2, 0), (2, 1), (2, 2)\}$ si $k \in \{0, 1, 2\}$.

3.3 Prima si a doua η - aproximare pentru functiile obiectiv si acelasi sistem de restrictii

In acest paragraf sunt studiate conditii suficiente pentru ca solutiile eficiente ale problemelor $(P_0^{1,0}), (P_0^{1,1}), (P_0^{2,0}), (P_0^{2,1})$ si $(P_0^{2,2})$ sa ramana eficiente si pentru problema initiala $(P_0^{0,0})$ si reciproc.

Theorem 3.3.1 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n, x_0 un punct interior al lui $X, \eta : X \times X \rightarrow X, T$ si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}, (t \in T, s \in S)$ functii.

Presupunem ca:

a) f_1 este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,

b) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta pentru $(P_0^{1,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si pentru $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.3.2 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

a) f_1 este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,

b) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta pentru $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si pentru $(P_0^{1,0})$.

Example 3.3.3 (Luca and Duca [96]) .

Fie problema initiala de optimizare bi-criteriala $(P_0^{0,0})$

$$\begin{cases} \min f(x) = (x_1^2 + x_2^2; x_1 - 2x_2) \\ -x_1 - x_2 + 2 \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0 \end{cases} \quad (3.1)$$

$x^0 = (1, 1) \in \mathcal{F}^0$ este o solutie eficienta a problemei (3.1), iar valoarea functiei obiectiv f este $f(1, 1) = (2, -1)$.

Construim problema $(P_0^{1,0})$

$$\begin{cases} \min F(x) = (2x_1 + 2x_2 - 2; x_1 - 2x_2) \\ -x_1 - x_2 + 2 \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0 \end{cases} \quad (3.2)$$

Deoarece $F(1, 1) = (2, -1) \geq (2, -4) = F(0, 2)$, rezulta ca $x^0 = (1, 1) \in \mathcal{F}^0$ nu este solutie eficienta a problemei $(P_0^{1,0})$.

Remark 3.3.4 [40] studiaza conditiile ca solutia eficienta a problemei $(P_0^{1,1})$ sa ramana eficienta si pentru problema $(P_0^{0,0})$ si reciproc.

Theorem 3.3.5 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
b) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.3.6 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
b) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_0^{2,0})$.

Example 3.3.7 (Luca and Duca [96]) .

Fie problema initiala de optimizare bi-criteriala $(P_0^{0,0})$

$$\begin{cases} \min (x_1^2 + x_1x_2 + x_2^2 - 19.25x_1 - 19.875x_2; x_1 + x_2) \\ -x_1^2 + 6x_1 - 1 - x_2 \leq 0 \\ 4x_1 + x_2 - 20 \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0 \end{cases} \quad (3.3)$$

O solutie eficienta a problemei (3.3) este $x^0 = (3, 8)$. Construim problema $(P_0^{2,0})$

$$\begin{cases} \min (x_1^2 + x_1x_2 + x_2^2 - 19.25x_1 - 19.875x_2; x_1 + x_2) \\ -x_1^2 + 6x_1 - 1 - x_2 \leq 0 \\ 4x_1 + x_2 - 20 \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0 \end{cases} \quad (3.4)$$

care este identica cu problema initiala (3.3) si astfel ele au aceeasi solutie eficienta.

Remark 3.3.8 Exemplul 3.3.7 arata ca daca incavitata de ordin doi a functiei f_1 din conditia a) a Teoremei 3.3.6 nu este verificata, este posibil sa fie obtinuta aceeasi solutie eficienta.

Theorem 3.3.9 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- b) f_2 este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,1})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.3.10 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- b) f_2 este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{2,1})$.

Theorem 3.3.11 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- b) f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- c) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,2})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.3.12 (Luca and Duca [96]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- b) f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- c) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{2,2})$.

3.4 Prima si a doua η - aproximare a functiilor obiectiv si prima η - aproximare a sistemului de restrictii

In acest paragraf studiem conditii suficiente pentru ca solutiile eficiente ale problemelor $(P_1^{1,0})$, $(P_1^{2,0})$, $(P_1^{2,1})$ si $(P_1^{2,2})$ sa ramana solutii eficiente si pentru problema $(P_0^{0,0})$ si reciproc.

Theorem 3.4.1 (Duca and Ratiu [40]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$).

Presupunem ca:

- a) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- b) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,

atunci

$$\mathcal{F}^0 \subseteq \mathcal{F}^1.$$

Theorem 3.4.2 (Duca and Ratiu [40]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$).

Presupunem ca:

- a) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- b) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,

atunci

$$\mathcal{F}^1 \subseteq \mathcal{F}^0.$$

Theorem 3.4.3 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ and $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.4.4 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^1$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,

- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_1^{2,0})$.

Theorem 3.4.5 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
d) f_1 este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 o solutie eficienta a problemei $(P_1^{1,0})$, atunci x_0 o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.4.6 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ and $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^1$,
b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
d) f_1 este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

3.4. Prima si a doua η - aproximare a functiilor obiectiv si prima η -
aproximare a sistemului de restrictii

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_1^{1,0})$.

Theorem 3.4.7 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 o solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,1})$, atunci x_0 o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.4.8 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^1$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_1^{2,1})$.

Theorem 3.4.9 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t etse diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,2})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.4.10 (Luca and Duca [95]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^1$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

3.4. Prima si a doua η - aproximare a functiilor obiectiv si prima η -
aproximare a sistemului de restrictii 21

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_1^{2,2})$.

Example 3.4.11 (Luca and Duca [95]) .

Fie problema initiala de optimizare bi-criteriala $(P_0^{0,0})$

$$\begin{cases} \min (x_1 - 2x_2; x_1 + x_2) \\ -x_1x_2 + 1 \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

O solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$ este $x_0 = (1, 1) \in \mathcal{F}^0$, iar valoarea functiei obiectiv in x_0 este $f(1, 1) = (-1, 2)$.

Atasam problemele $(P_1^{i,j})$, cu $(i, j) \in \{(1, 0), (1, 1), (2, 0), (2, 1), (2, 2)\}$

$$\begin{cases} \min (x_1 - 2x_2; x_1 + x_2) \\ -x_1 - x_2 + 2 \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

Valoarea functiei obiectiv a problemelor $(P_1^{i,j})$ in $x = (0, 2) \in \mathcal{F}^1$ este $(F_1^i, F_2^j)(0, 2) = (-4, 2)$.

Prin urmare $x_0 = (1, 1) \in \mathcal{F}^1$ nu este solutie eficienta a problemelor $(P_1^{i,j})$.

Example 3.4.12 (Luca and Duca [95]) .

Fie problema initiala de optimizare bi-criteriala $(P_0^{0,0})$

$$\begin{cases} \min (x_1^2 + (x_2 - \pi - 1)^2; (x_1 + \frac{1}{10})^2 - \frac{1}{2}(x_2 + 1)^2) \\ -x_1 - \sin x_1 + x_2 \leq 0 \\ x_1 - \frac{5\pi}{2} \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

O solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$ este $x_0 = (\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2}) \in \mathcal{F}^0$, iar valoarea functiei obiectiv in x_0 este $f(\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2}) = (\frac{\pi^2}{2}; \frac{\pi^2}{8} - \frac{9\pi}{10} - \frac{199}{100})$.

Atasam problema $(P_1^{1,1})$

$$\begin{cases} \min (\pi x_1 - \pi x_2 + \pi + \frac{\pi^2}{2}; (\pi + \frac{1}{5})x_1 - (\frac{\pi}{2} + 2)x_2 - \frac{\pi^2}{8} + \frac{\pi}{2} + \frac{1}{100}) \\ -x_1 + x_2 - 1 \leq 0 \\ x_1 - \frac{5\pi}{2} \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

Valoarea functiei obiectiv a problemei $(P_1^{1,1})$ in $x = (\frac{5\pi}{2}, 1 + \frac{5\pi}{2}) \in \mathcal{F}^1$ este $F^1(\frac{5\pi}{2}, 1 + \frac{5\pi}{2}) = (\frac{\pi^2}{2}, \frac{9\pi^2}{8} - \frac{9\pi}{2} - \frac{199}{100})$. Prin urmare, $x_0 = (\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2})$ nu este solutie eficienta a problemei $(P_1^{1,1})$.

3.5 Prima si a doua η - aproximare a functiilor obiectiv si a doua η - aproximare a sistemului de restrictii

In acest paragraf sunt studiate conditii suficiente pentru ca solutiile eficiente ale problemelor $(P_2^{1,0})$, $(P_2^{2,0})$, $(P_2^{2,1})$ and $(P_2^{2,2})$ sa ramana eficiente si pentru problema $(P_0^{0,0})$ si reciproc.

Theorem 3.5.1 (Duca and Boncea [12]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$).

Presupunem ca:

- a) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- b) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,

atunci

$$\mathcal{F}^0 \subseteq \mathcal{F}^2.$$

Theorem 3.5.2 (Duca and Boncea [12]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$).

Presupunem ca:

- a) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- b) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,

atunci

$$\mathcal{F}^2 \subseteq \mathcal{F}^0.$$

Theorem 3.5.3 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabile de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabile de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabile de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,1})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.5.4 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^2$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_2^{2,1})$.

Theorem 3.5.5 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_2^{1,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.5.6 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^2$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_2^{1,0})$.

Theorem 3.5.7 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.5.8 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^2$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- e) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este o solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este o solutie eficienta si a problemei $(P_2^{2,0})$.

Theorem 3.5.9 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² at x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_0^{0,0})$.

Theorem 3.5.10 (Luca and Duca [94]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^2$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η ,
- d) f_1 este diferentiabila de doua ori x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- e) f_2 este diferentiabila de doua ori x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- f) $\eta(x_0, x_0) = 0$.

Daca x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_2^{2,2})$.

Example 3.5.11 (Luca and Duca [94]) .

Fie problema initiala de optimizare bi-criteriala $(P_0^{0,0})$

$$\begin{cases} \min \left(- \left(x_1 - \frac{3\pi}{5} \right)^2 - \left(x_2 - \frac{2\pi}{5} - 1 \right)^2; -x_1 + x_2 \right) \\ -x_1 - \sin x_1 + x_2 \leq 0 \\ x_1 - \frac{5\pi}{2} \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

O solutie eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$ este $x_0 = \left(\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2} \right) \in \mathcal{F}^0$.

Atasam problema $(P_2^{0,0})$

$$\begin{cases} \min \left(- \left(x_1 - \frac{3\pi}{5} \right)^2 - \left(x_2 - \frac{2\pi}{5} - 1 \right)^2; -x_1 + x_2 \right) \\ -x_1 + x_2 + \frac{1}{2} \left(x_1 - \frac{\pi}{2} \right)^2 - 1 \leq 0 \\ x_1 - \frac{5\pi}{2} \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

Deoarece $f\left(\frac{3\pi}{4}; \frac{3\pi}{4} + 1 - \frac{\pi^2}{32}\right) < f\left(\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2}\right)$, rezulta ca solutia eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$ nu este solutie eficienta si pentru problema $(P_2^{0,0})$.

Example 3.5.12 Consideram aceeasi problema ca si in Exemplul 3.5.11.

Atasam problema $(P_2^{1,1})$

$$\begin{cases} \min \left(-\frac{\pi}{5}x_1 - \frac{\pi}{5}x_2 + \frac{9\pi^2}{50} + \frac{\pi}{5}; -x_1 + x_2 \right) \\ -x_1 + x_2 + \frac{1}{2} \left(x_1 - \frac{\pi}{2} \right)^2 - 1 \leq 0 \\ x_1 - \frac{5\pi}{2} \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

Deoarece $F^1\left(\frac{3\pi}{4}; \frac{3\pi}{4} + 1 - \frac{\pi^2}{32}\right) < F^1\left(\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2}\right)$, rezulta ca solutia eficienta a problemei $(P_0^{0,0})$ nu este solutie eficienta si pentru problema $(P_2^{1,1})$.

Example 3.5.13 (Luca and Duca [94]) .

Consideram aceeasi problema ca si in Exemplul 3.5.11.

Atasam problema $(P_2^{2,2})$

$$\begin{cases} \min \left(-\frac{\pi}{2} \left(x_1 - \frac{\pi}{2} \right)^2 - \frac{\pi+2}{2} \left(x_2 - 1 - \frac{\pi}{2} \right)^2 - \frac{\pi}{5}x_1 - \frac{\pi}{5}x_2 + \frac{9\pi^2}{50} + \frac{\pi}{5}; -x_1 + x_2 \right) \\ -x_1 + x_2 + \frac{1}{2} \left(x_1 - \frac{\pi}{2} \right)^2 - 1 \leq 0 \\ x_1 - \frac{5\pi}{2} \leq 0 \\ x_1; x_2 \geq 0. \end{cases}$$

Deoarece $F^2(\frac{3\pi}{4}; \frac{3\pi}{4} + 1 - \frac{\pi^2}{32}) < F^2(\frac{\pi}{2}, 1 + \frac{\pi}{2})$, rezulta ca solutia eficienta a problemei $(P^{0,0})$ nu este solutie eficienta si pentru problema $(P_2^{2,2})$.

3.6 Relatii intre problemele η - aproximante ale problemei $(P_0^{0,0})$

3.6.1 Relatii intre problemele $(P_0^{i,j})$ si $(P_1^{i,j})$

Theorem 3.6.1 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^1$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si incava¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η .

1. Daca f_1 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei problem $(P_0^{1,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{1,0})$.
2. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,0})$.
3. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,1})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,1})$.
4. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,2})$.

Theorem 3.6.2 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila in x_0 si invexa¹ in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si avexa¹ in x_0 in raport cu η .
1. Daca f_1 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{1,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{1,0})$.
 2. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,0})$.
 3. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,1})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,1})$.
 4. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,2})$.

3.6.2 Relatii intre problemele $(P_0^{i,j})$ si $(P_2^{i,j})$

Theorem 3.6.3 (Luca and Duca [97]) .

Fiie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^2$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si incava² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η .
1. Daca f_1 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_0^{1,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_2^{1,0})$.
 2. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_0^{2,0})$ atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,0})$.

3. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,1})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,1})$.
4. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta si a problemei $(P_2^{2,2})$.

Theorem 3.6.4 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^0$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si invexa² in x_0 in raport cu η ,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si avexa² in x_0 in raport cu η .

1. Daca f_1 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{1,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{1,0})$.
2. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,0})$, then x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,0})$.
3. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,1})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,1})$.
4. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_0^{2,2})$.

3.6.3 Relatii intre problemele $(P_1^{i,j})$ si $(P_2^{i,j})$

Theorem 3.6.5 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$).

Daca

- a) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 g_t(x_0)$ este negativ semi-definita,
- b) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 h_s(x_0)$ este null definita,

atunci

$$\mathcal{F}^1 \subseteq \mathcal{F}^2.$$

Theorem 3.6.6 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$).

Daca

- a) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 g_t(x_0)$ este pozitiv semi-definita,
- b) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila in x_0 si $\nabla^2 h_s(x_0)$ este null definita,

atunci

$$\mathcal{F}^2 \subseteq \mathcal{F}^1.$$

Theorem 3.6.7 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T, s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^2$,
- b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 g_t(x_0)$ este pozitiv semi-definita,
- c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 h_s(x_0)$ este null definita.

1. Daca f_1 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{1,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{1,0})$.
2. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,0})$ atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,0})$.

3. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,1})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,1})$.
4. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,2})$.

Theorem 3.6.8 (Luca and Duca [97]) .

Fie X o multime nevida din \mathbb{R}^n , x_0 un punct interior al lui X , $\eta : X \times X \rightarrow X$, T si S multimi index, $f = (f_1, f_2) : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ si $g_t, h_s : X \rightarrow \mathbb{R}$, ($t \in T$, $s \in S$) functii.

Presupunem ca:

- a) $x_0 \in \mathcal{F}^1$,
 - b) pentru fiecare $t \in T$, functia g_t este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 g_t(x_0)$ este negativ semi-definita,
 - c) pentru fiecare $s \in S$, functia h_s este diferentiabila de doua ori in x_0 si $\nabla^2 h_s(x_0)$ este null definita.
1. Daca f_1 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{1,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{1,0})$.
 2. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,0})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,0})$.
 3. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,1})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,1})$.
 4. Daca f_1 este diferentiabila de doua ori in x_0 , f_2 este diferentiabila de doua ori in x_0 si x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_2^{2,2})$, atunci x_0 este solutie eficienta a problemei $(P_1^{2,2})$.

3.7 Concluzii

Acest capitol a fost dedicat studierii unor conditii suficiente pentru ca solutia eficienta a unei probleme de optimizare bi-criteriala sa ramana solutie eficienta si pentru problemele care o aproximeaza si reciproc. Contributiile noastre la acest capitol constand in 32 de teoreme si 7 contra-exemple au fost diseminate in [94, 95, 96, 97].

Chapter 4

Modelul minimax pentru optimizarea energiei

4.1 Introducere

Acest capitol prezinta model minimax de optimizare a energiei. Este o problema bi-criteriala ce urmareste netezirea varfului de sarcina prin minimizarea fluctuatiei de energie si maximizarea performantelor economice ale producatorului.

Pornind de la abaterea absoluta maxima vom defini o masura pentru fluctuatia de energie. Performanta economica a producatorului va fi masurata prin cifra de afaceri.

4.2 Masura minimax pentru fluctuatia de energie

Abaterea absoluta maxima, prezentata in Capitolul 2, are capacitatea de a adresa valoarea extrema din setul de date. Prin urmare ea va reprezenta punctul de plecare in construirea unei masuri a fluctuatiei energiei. [35, 132, 152] evidentiaza elasticitatea pretului energiei si prin urmare consideram oportuna introducerea pretului in masura fluctuatiei.

Definition 4.2.1 *Masura minimax a fluctuatiei energiei reprezinta maximul, raportat la orizontul de timp, pentru diferenta dintre energia produsa la un anumit moment si nivelul predefinit, inmultita cu pretul energiei la acel moment.*

Remark 4.2.2 *Nivelul predefinit poate fi o valoare aleatoare aleasa de producator sau nivelul mediu al productiei intr-o perioada anterioara.*

Notand $1, 2, \dots, i, \dots, n$ orizontul de timp pentru care se are in vedere optimizarea productiei de energie si

x_i - energia produsa la momentul de timp $i, i = \overline{1, n}$,

p_i - pretul energiei la momentul de timp $i, i = \overline{1, n}$,

r - nivelul predefinit al energiei,

ε - nivelul minim al energiei asumat de producator ca va fi livrat in retea,

ρ - nivelul maxim al energiei asumat de producator ca va fi livrat in retea,

si considerand ca $\varepsilon \leq r \leq \rho$, fluctuatia minimax a energiei este

$$\max_{i=\overline{1, n}} |p_i x_i - p_i r|. \quad (4.1)$$

4.3 Formularea problemei

Consideram o centrala electrica ce urmareste netezirea varfului de sarcina prin minimizarea fluctuatiei de energie, fara afectarea performantelor economice. Este evidenta ca ne aflam in fata unei probleme de optimizare bi-criteriala. Prima componenta a functiei obiectiv este masura minimax a fluctuatiei (4.1), iar a doua componenta este cifra de afaceri definita prin

$$\sum_{i=1}^n p_i x_i.$$

Folosind restrictii tehnice simple ce limiteaza cantitatea de energie produsa, obtinem modelul minimax

$$\begin{cases} \min \left(\max_{i=\overline{1, n}} |p_i x_i - p_i r|, -\sum_{i=1}^n p_i x_i \right)^T \\ \varepsilon \leq x_i \leq \rho, \quad i = \overline{1, n}. \end{cases} \quad (4.2)$$

4.4 Determinarea solutiei

Pentru determinarea unei solutii eficiente a problemei (4.2) introducem problema bi-criteriala echivalenta

$$\begin{cases} \min \left(y, -\sum_{i=1}^n p_i x_i \right)^T \\ |p_i x_i - p_i r| \leq y, \quad i = \overline{1, n} \\ \varepsilon \leq x_i \leq \rho, \quad i = \overline{1, n}. \end{cases} \quad (4.3)$$

echivalenta celor doua probleme fiind demonstrata de Lema

Lemma 4.4.1 [98] Fie problemele de optimizare bi-criteriala (4.2) si (4.3).

a) Daca $x \in \mathbb{R}^n$ este o solutie eficienta a problemei (4.2), atunci $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$, cu $y = \max_{i=\overline{1, n}} |p_i x_i - p_i r|$ este o solutie eficienta a problemei (4.3).

b) Daca $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$, cu $y = \max_{i=\overline{1, n}} |p_i x_i - p_i r|$ este o solutie eficienta a problemei (4.3), atunci $x \in \mathbb{R}^n$ este o solutie eficienta a problemei (4.2).

Folosind rezultate obtinute de Yu [160], Bot et all [14] si Geoffrion [53] problema bi-criteriala (4.3) este echivalenta cu problema parametrica

$$\begin{cases} \min \left\{ \lambda y - (1 - \lambda) \sum_{i=1}^n p_i x_i \right\} \\ |p_i x_i - p_i r| \leq y, \quad i = \overline{1, n} \\ \varepsilon \leq x_i \leq \rho, \quad i = \overline{1, n} \end{cases} \quad (4.4)$$

cu $\lambda \in (0, 1)$ si urmatoarea Lema este adevarata.

Lemma 4.4.2 [98] $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$ este o solutie eficienta a problemei bi-criteriale (4.3) daca si numai daca $\exists \lambda \in (0, 1)$ astfel incat $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$ este o solutie optima a problemei parametrice (4.4)

Remark 4.4.3 Pentru a determina solutia eficienta a problemei (4.2) trebuie sa determinam solutia optima a problemei (4.4), avand in vedere echivalentele dintre problemele (4.2) si (4.3), respectiv (4.3) si (4.4).

Remark 4.4.4 In procesul de determinare a solutiei optime, vom imparti multimea $\{1, 2, \dots, n\}$ in submultimi de forma $\{1, 2, \dots, l\}$ si $\{l + 1, l + 2, \dots, n\}$, sau $\{1, 2, \dots, l\}$, $\{l + 1, l + 2, \dots, m\}$ si $\{m + 1, m + 2, \dots, n\}$. Daca pretul este constant pe o asemenea multime, il vom nota cu \bar{p} .

Teorema urmatoare prezinta o solutie optima a problemei parametrice (4.4).

Theorem 4.4.5 (Luca and Mahalov [98]; minimax parametric) .

O solutie optima a problemei parametrice (4.4) este:

1. Daca $\lambda < \frac{n}{n+1}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, n} \\ y^* = \bar{p}(\rho - r) \end{cases}$$

sau

• daca $\bar{p}_1 \leq p_j, j = \overline{l+1, n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = r + \frac{y^*}{p_j}, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \bar{p}(\rho - r) \end{cases}$$

unde $\bar{p}_1 = p_i, i = \overline{1, l}$.

• altfel solutia nu exista.

2. Daca $\lambda = \frac{n}{n+1}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r + \frac{y^*}{p_i}, & i = \overline{1, n} \\ y^* = \min_{i=\overline{1, n}} \{p_i(\rho - r)\}. \end{cases}$$

3. Daca $\lambda > \frac{n}{n+1}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r, & i = \overline{1, n} \\ y^* = 0. \end{cases}$$

4. Daca $\lambda < \frac{l}{l+1}$, atunci

• daca $p_j < \bar{p}, j = \overline{l+1, n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \bar{p}(\rho - r) \end{cases}$$

unde $\bar{p}_1 = p_i, i = \overline{1, l}$.

- altfel solutia nu exista.

5. Daca $\lambda = \frac{l}{l+1}$, atunci

- daca $p_j < p_i, i = \overline{1, l}, j = \overline{l+1, n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r + \frac{y^*}{p_i}, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \min_{i=\overline{1, l}} \{p_i(\rho - r)\}, & \text{if } p_j < p_i. \end{cases}$$

- altfel solutia nu exista.

6. Daca $\lambda < \frac{l+(n-m)}{l+(n-m)+1}$, atunci

- daca $p_j \leq \bar{p} \leq p_i, i = \overline{1, l}, j = \overline{l+1, m}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r + \frac{y^*}{p_i}, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, m} \\ x_k^* = \rho, & k = \overline{m+1, n} \\ y^* = \bar{p}(\rho - r) \end{cases}$$

unde $\bar{p}_3 = p_k, k = \overline{m+1, n}$.

- altfel solutia nu exista.

Definition 4.4.6 Combinatiile posibile sunt combinatiile multiplicatorilor Kuhn-Tucker determinate pentru un i fixat in multimea $\{1, 2, \dots, n\}$ astfel incat conditiile de complementaritate si admisibilitate duala sa fie indeplinite.

Definition 4.4.7 Combinatiile admisibile sunt acele combinatii posibile pentru care gradientul Lagrangianului este zero.

Definition 4.4.8 Combinatiile critice sunt acele combinatii admisibile care nu pot genera impreuna o solutie.

Remark 4.4.9 Deoarece problema (??18) este convexa, conditiile Kuhn-Tucker sunt atat necesare cat si suficiente.

Remark 4.4.10 In demonstratia Teoremei 4.4.5 se observa ca pentru scenariul 5 una dintre derivatele partiale ale Lagrangianului nu este egala cu zero, ceea ce inseamna ca scenariul 5 nu va putea genera singur o solutie, dar combinat cu alte scenarii s-ar putea sa genereze solutie.

Theorem 4.4.11 (Luca and Mahalov [98]; ordinea scenariilor) .

Ordinea scenariilor, folosite pentru determinarea unei solutii optime a problemei (4.4), nu influenteaza solutia.

Theorem 4.4.12 (Luca and Mahalov [98]; minimax energie) .

O solutie eficienta a problemei bi-criteriale de optimizare (4.2) este

1. Daca $\lambda < \frac{n}{n+1}$ si exista un singur pret pentru energie, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, n} \\ y^* = \bar{p}(\rho - r) \\ TR = n\bar{p}\rho \end{cases}$$

sau

- daca exista doua preturi diferite pentru energie in intervalul de timp studiat si $\bar{p}_1 \leq p_j, j = \overline{l+1, n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = r + \frac{y^*}{p_j}, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \bar{p}_1(\rho - r) \\ TR = l\bar{p}_1\rho + r \sum_{j=l+1}^n p_j + (n-l)y^*. \end{cases}$$

unde $\bar{p}_1 = p_i, i = \overline{1, l}$.

- altfel solutia nu exista.

2. Daca $\lambda = \frac{n}{n+1}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r + \frac{y^*}{p_i}, & i = \overline{1, n} \\ y^* = \min_{i=\overline{1, n}} \{p_i(\rho - r)\} \\ TR = r \sum_{i=1}^n p_i + ny^*. \end{cases}$$

3. Daca $\lambda > \frac{n}{n+1}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r, & i = \overline{1, n} \\ y^* = 0 \\ TR = r \sum_{i=1}^n p_i. \end{cases}$$

4. Daca $\lambda < \frac{l}{l+1}$, atunci

- daca $p_j < \overline{p_1}$, $j = \overline{l+1, n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \overline{p}(\rho - r) \\ TR = l\overline{p}\rho + \rho \sum_{j=l+1}^n p_j. \end{cases}$$

unde $\overline{p_1} = p_i$, $i = \overline{1, l}$.

- altfel solutia nu exista.

5. Daca $\lambda = \frac{l}{l+1}$, atunci

- daca $p_j < p_i$, $i = \overline{1, l}$, $j = \overline{l+1, n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r + \frac{y^*}{p_i}, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \min_{i=\overline{1, l}} \{p_i(\rho - r)\} \\ TR = ly^* + r \sum_{i=1}^l p_i + \rho \sum_{j=l+1}^n p_j. \end{cases}$$

- altfel solutia nu exista.

6. Daca $\lambda < \frac{l+(n-m)}{l+(n-m)+1}$, atunci

- daca $p_j \leq \overline{p_3} \leq p_i$, $i = \overline{1, l}$, $j = \overline{l+1, m}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = r + \frac{y^*}{p_i}, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, m} \\ x_k^* = \rho, & k = \overline{m+1, n} \\ y^* = \overline{p}(\rho - r) \\ TR = ly^* + r \sum_{i=1}^l p_i + \rho \sum_{j=l+1}^n p_j + (n-m)\overline{p}\rho. \end{cases}$$

unde $\overline{p_3} = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$.

- altfel solutia nu exista.

4.5 Validarea modelului si concluzii

4.5.1 Testarea solutiei

Pentru testarea modelului minimax am folosit date referitoare la consumul si productia de energie electrica furnizate de Transelectrica [148] si pretul energiei reglementat de ANRE [129]. In urma validarii datelor folosind teste Box&Whisker si Grubbs, am determinat urmatoarele valori pentru datele de intrare ale modelului minimax: $\varepsilon = 3666$ MW, $\rho = 10808$ MW si $r = 6970$ MW.

Pentru evaluarea performantelor modelului minimax, planul optim de productie generat de Teorema 4.4.5 a fost comparat cu productia reala din data de 4 Decembrie 2015.

Pe langa avantajele economice si cele de planificare asociate netezirii varfului de sarcina, consideram ca modelul minimax genereaza si alte avantaje aditionale, precum: (i) stimularea dezvoltarii unor sisteme de stocare a energiei, (ii) stimularea investitiilor in energii regenerabile, pentru a compensa modificarile in diagrama de productie si pentru a reduce emisiile de CO_2 si costul de productie, (iii) reducerea uzurii echipamentelor si a costurilor de mentenanta si retehnologizare, (iv) cresterea eficientei centralelor electrice sau (v) o retea de distributie mai stabila si mai eficienta.

4.5.2 Concluzii

In urma testarii modelului minimax folosind date reale, a rezultat ca acesta are capacitatea de a netezi varful de sarcina. Astfel, modelul indeplineste obiectivul cercetarii noastre.

Rezultatele obtinute in acest capitol au fost diseminate in doua articole stiintifice [90] si [98].

Chapter 5

Modelul index pentru optimizarea energiei

5.1 Introducere

Nivelul predefinit al productiei de energie electrica creste complexitatea modelului minimax. Mai mult, frontiera eficienta este mult restransa, deoarece un punct situat sub nivelul predefinit nu va fi niciodata eficient Pareto (datorita valorii absolute, punctul va genera aceeasi fluctuatie ca si simetricul sau, dar cifra de afaceri va fi mai mica).

In dorinta de a simplifica modelul minimax si de a-l face mai usor de aplicat, vom cauta sa introducem un nou model pentru netezirea varfului de sarcina - modelul index. In acest sens vom avea nevoie de o noua masura a fluctuatiei de energie. Performanta economica a producatorului va fi evaluata tot prin cifra de afaceri.

O comparatie intre modelele minimax si index, accentuand diferentele conceptuale dintre ele a fost prezentata de autor la conferinta *ICATA 2016* si publicata in [39].

5.2 Masura index pentru fluctuatia de energie

Prin renuntarea la nivelul predefinit de energie, specific masurii minimax, se pierde reperul fata de care masuram fluctuatia. Un alt parametru, mai accesibil practicienilor, trebuie folosit ca reper. In domeniul productiei este natural sa se raporteze gradul de incarcare al unui echipament la capacitatea maxima a acestuia [109, 112].

Folosind notatiile utilizate in Capitolul 4 si ideea prezentata mai sus, definim *masura index pentru fluctuatia de energie* astfel

$$\max_{i=\overline{1,n}} \left\{ \frac{x_i}{\rho} p_i \right\}. \quad (5.1)$$

Elasticitatea pretului energiei, explicata anterior, ne-a determinat sa pastram pretul si in masura index.

5.3 Formularea problemei

Sa consideram din nou problema bi-criteriala formulata in cazul unei centrale electrice ce urmareste netezirea varfului de sarcina. Prin introducerea masurii index a fluctuatiei de energie (5.1), in locul masurii minimax, obtinem problema

$$\begin{cases} \min \left(\max_{i=\overline{1,n}} \left\{ \frac{x_i}{\rho} p_i \right\}; - \sum_{i=1}^n p_i x_i \right)^T \\ \varepsilon \leq x_i \leq \rho, \quad i = \overline{1,n}. \end{cases} \quad (5.2)$$

numita *modelul index*.

5.4 Determinarea solutiei

Pentru determinarea solutiei eficiente a problemei (5.2) introducem problema bi-criteriala de optimizare

$$\begin{cases} \min \left(y; - \sum_{i=1}^n p_i x_i \right)^T \\ \frac{x_i}{\rho} p_i \leq y, \quad i = \overline{1,n} \\ \varepsilon \leq x_i \leq \rho, \quad i = \overline{1,n} \end{cases} \quad (5.3)$$

echivalenta celor doua fiind stabilita prin Lema

Lemma 5.4.1 [92] Fie problemele de optimizare bi-criteriala (5.2) si (5.3).

- a) Daca $x \in \mathbb{R}^n$ este o solutie eficienta a problemei (5.2), atunci $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$, cu $y = \max_{i=\overline{1,n}} \left\{ \frac{x_i}{\rho} p_i \right\}$ este o solutie eficienta a problemei (5.3).

b) Daca $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$, cu $y = \max_{i=1, n} \left\{ \frac{x_i}{\rho} p_i \right\}$ este o solutie eficienta a problemei (5.3), atunci $x \in \mathbb{R}^n$ este o solutie eficienta a problemei (5.2).

Folosind din nou idea transformarii unei probleme bi-criteriale intr-o problema parametrica si bazandu-ne pe rezultatele obtinute de Yu [160], Bot et all [14] si Geoffrion [53], problema bi-criteriala de optimizare (5.3) este echivalenta cu urmatoarea problema parametrica

$$\begin{cases} \min_{i=1, n} \left\{ \lambda y - (1 - \lambda) \sum_{i=1}^n p_i x_i \right\} \\ \frac{x_i}{\rho} p_i \leq y, \quad i = \overline{1, n} \\ \varepsilon \leq x_i, \quad i = \overline{1, n} \\ x_i \leq \rho, \quad i = \overline{1, n} \end{cases} \quad (5.4)$$

cu $\lambda \in (0, 1)$ si urmatoarea afirmatie este adevarata

Lemma 5.4.2 [92] $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$ este o solutie eficienta a problemei bi-criteriale (5.3) daca si numai daca $\exists \lambda \in (0, 1)$ astfel incat $(x, y) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$ este o solutie optima a problemei parametrice (5.4).

Remark 5.4.3 Pentru a determina solutia eficienta a problemei (5.2) este suficient sa determinam solutia optima a problemei (5.4).

Remark 5.4.4 In procesul de determinare a solutiei optime pentru problema (5.4) vom imparti multimea $\{1, 2, \dots, n\}$ in mai multe submultimi, de forma $\{1, 2, \dots, l\}$, $\{l + 1, l + 2, \dots, m\}$, $\{m + 1, m + 2, \dots, t\}$ si $\{t + 1, t + 2, \dots, n\}$. Daca pe o asemenea submultime, pretul energiei este constant, il vom nota \bar{p} .

Teorema urmatoare prezinta o solutie a problemei parametrice (5.4).

Theorem 5.4.5 (Luca and Duca [92]; index parametric) .

O solutie optima $(x^*, y^*) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$ a problemei parametrice (5.4) este:

1. Daca $\lambda = \frac{\rho n}{1 + \rho n}$ si $\frac{\min_{i=1, n} p_i}{\max_{i=1, n} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, \quad i = \overline{1, n} \\ y^* \in \left[\max_{i=1, n} \frac{\varepsilon}{\rho} p_i; \min_{i=1, n} p_i \right] \end{cases}$$

altfel solutia nu exista.

2. Daca $\lambda > \frac{\rho n}{1+\rho n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \varepsilon, & i = \overline{1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}, \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p} = p_i, i = \overline{1, n}$.

3. Daca $\lambda < \frac{\rho n}{1+\rho n}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, n} \\ y^* = \bar{p}, \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p} = p_i, i = \overline{1, n}$.

4. Daca $\lambda = \frac{\rho l}{1+\rho l}$ si $\frac{\min_{i=1, l} p_i}{\max_{i=1, l} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \begin{cases} \bar{p}_2, & \text{if } \min_{i=1, l} p_i = p_j, \quad j = \overline{l+1, n} \\ \in \left[\max_{j=l+1, n} p_j; \min_{i=1, l} p_i \right], & \text{if } \max_{i=1, l} \frac{\varepsilon}{\rho} p_i \leq p_j < \min_{i=1, l} p_i, \quad j = \overline{l+1, n} \\ \in \left[\max_{i=1, l} \frac{\varepsilon}{\rho} p_i; \min_{i=1, l} p_i \right], & \text{if } p_j < \max_{i=1, l} \frac{\varepsilon}{\rho} p_i, \quad j = \overline{l+1, n} \end{cases} \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_2 = p_j, j = \overline{l+1, n}$.

5. Daca $\lambda < \frac{\rho l}{1+\rho l}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \rho, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \bar{p}_1, \text{ if } \frac{\bar{p}_1}{p_j} \geq 1, \quad j = \overline{l+1, n} \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_1 = p_i, i = \overline{1, l}$.

6. Daca $\lambda > \frac{\rho l}{1+\rho l}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \varepsilon, & i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{l+1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_1, \text{ if } \frac{\bar{p}_1}{p_j} \geq \frac{\rho}{\varepsilon}, \quad j = \overline{l+1, n} \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_1 = p_i, i = \overline{1, l}$.

7. Daca $\lambda < \frac{\rho n}{1+\rho n}$ si $\frac{\min_{i=1,\bar{l}} p_i}{\max_{i=1,\bar{l}} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, & i = \overline{1, \bar{l}} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{\bar{l} + 1, n} \\ y^* = \bar{p}_2, \text{ if } \begin{cases} \max_{i=1,\bar{l}} p_i \leq \frac{\rho}{\varepsilon} \bar{p}_2 \\ \bar{p}_2 \leq \min_{i=1,\bar{l}} p_i \end{cases} \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_2 = p_j, j = \overline{\bar{l} + 1, n}$.

8. Daca $\lambda > \frac{\rho l}{1+\rho l}$ si $\frac{\bar{p}_2}{p_1} = \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \varepsilon, & i = \overline{1, \bar{l}} \\ x_j^* = \rho, & j = \overline{\bar{l} + 1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} p_1 = \bar{p}_2 \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_1 = p_i, i = \overline{1, \bar{l}}$ si $\bar{p}_2 = p_j, j = \overline{\bar{l} + 1, n}$.

9. Daca $\lambda > \frac{\rho n}{1+\rho n}$ si $\frac{\min_{i=1,\bar{l}} p_i}{\max_{i=1,\bar{l}} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, & i = \overline{1, \bar{l}} \\ x_j^* = \varepsilon, & j = \overline{\bar{l} + 1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_2, \text{ if } \begin{cases} \max_{i=1,\bar{l}} p_i \leq \bar{p}_2 \\ \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_2 \leq \min_{i=1,\bar{l}} p_i \end{cases} \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_2 = p_j, j = \overline{\bar{l} + 1, n}$.

10. Daca $\lambda > \frac{\rho m}{1+\rho m}, \frac{\min_{i=1,\bar{l}} p_i}{\max_{i=1,\bar{l}} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$ si $\frac{\bar{p}_3}{\bar{p}_2} = \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\begin{cases} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, & i = \overline{1, \bar{l}} \\ x_j^* = \varepsilon, & j = \overline{\bar{l} + 1, m} \\ x_k^* = \rho, & k = \overline{m + 1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_2 = \bar{p}_3, \text{ if } \begin{cases} \max_{i=1,\bar{l}} p_i \leq \bar{p}_2 \\ \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_2 \leq \min_{i=1,\bar{l}} p_i \end{cases} \end{cases}$$

altfel solutia nu exista, unde $\overline{p_2} = p_j$, $j = \overline{l+1, m}$ si
 $\overline{p_3} = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$.

11. Daca $\lambda > \frac{\rho l + \rho(n-m)}{1 + \rho l + \rho(n-m)}$ si $\frac{\min_{i=1, l} p_i}{\max_{i=1, l} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\left\{ \begin{array}{l} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, \quad i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, \quad j = \overline{l+1, m} \\ x_k^* = \varepsilon, \quad k = \overline{m+1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \overline{p_3}, \quad \text{if } \left\{ \begin{array}{l} \max_{i=1, l} p_i \leq \overline{p_3} \\ \frac{\varepsilon}{\rho} \overline{p_3} \leq \min_{i=1, l} p_i \\ p_j \leq \frac{\varepsilon}{\rho} \overline{p_3}, \quad j = \overline{l+1, m} \end{array} \right. \end{array} \right.$$

altfel solutia nu exista, unde $\overline{p_3} = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$.

12. Daca $\lambda < \frac{\rho l + \rho(n-m)}{1 + \rho l + \rho(n-m)}$ si $\frac{\min_{i=1, l} p_i}{\max_{i=1, l} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\left\{ \begin{array}{l} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, \quad i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \rho, \quad j = \overline{l+1, m} \\ x_k^* = \rho, \quad k = \overline{m+1, n} \\ y^* = \overline{p_3}, \quad \text{if } \left\{ \begin{array}{l} \max_{i=1, n} p_i \leq \frac{\rho}{\varepsilon} \overline{p_3} \\ \overline{p_3} \leq \min_{i=1, n} p_i \\ p_j \leq \overline{p_3}, \quad j = \overline{l+1, m} \end{array} \right. \end{array} \right.$$

altfel solutia nu exista, unde $\overline{p_3} = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$.

13. Daca $\lambda > \frac{\rho(m-l)}{1 + \rho(m-l)}$ si $\frac{\overline{p_3}}{\overline{p_2}} = \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\left\{ \begin{array}{l} x_i^* = \rho, \quad i = \overline{1, l} \\ x_j^* = \varepsilon, \quad j = \overline{l+1, m} \\ x_k^* = \rho, \quad k = \overline{m+1, n} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \overline{p_2} = \overline{p_3}, \quad \text{if } p_i \leq \frac{\varepsilon}{\rho} \overline{p_2}, \quad i = \overline{1, l} \end{array} \right.$$

altfel solutia nu exista, unde $\overline{p_2} = p_j$, $j = \overline{l+1, m}$ si
 $\overline{p_3} = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$.

14. Daca $\lambda > \frac{\rho l + \rho(t-m)}{1 + \rho l + \rho(t-m)}$, $\frac{\min_{i=1, \bar{l}} p_i}{\max_{i=1, \bar{l}} p_i} \geq \frac{\varepsilon}{\rho}$ si $\frac{\bar{p}_4}{\bar{p}_3} = \frac{\varepsilon}{\rho}$, atunci

$$\left\{ \begin{array}{l} x_i^* = \frac{\rho}{p_i} y^*, \quad i = \overline{1, \bar{l}} \\ x_j^* = \rho, \quad j = \overline{\bar{l} + 1, \bar{m}} \\ x_k^* = \varepsilon, \quad k = \overline{\bar{m} + 1, \bar{t}} \\ x_s^* = \rho, \quad s = \overline{\bar{t} + 1, \bar{n}} \\ y^* = \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_3 = \bar{p}_4, \quad \text{if } \left\{ \begin{array}{l} \max_{i=1, \bar{l}} p_i \leq \bar{p}_3 \\ \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_3 \leq \min_{i=1, \bar{l}} p_i \\ p_j \leq \frac{\varepsilon}{\rho} \bar{p}_3, \quad j = \overline{\bar{l} + 1, \bar{m}} \end{array} \right. \end{array} \right.$$

altfel solutia nu exista, unde $\bar{p}_3 = p_k$, $k = \overline{\bar{m} + 1, \bar{t}}$ si
 $\bar{p}_4 = p_s$, $s = \overline{\bar{t} + 1, \bar{n}}$.

In baza Lemei 5.4.1, Teorema 5.4.5 ofera o solutie eficienta $x^* \in \mathbb{R}^n$ a problemei (5.2). Valorile functiei obiectiv din problema (5.2) sunt calculate de: (a) Teorema 5.4.5 pentru fluctuatie, stiind ca $\max_{i=1, \bar{n}} \left\{ \frac{x_i}{\rho} p_i \right\} = y^*$ si (b) urmatoarea teorema, pentru cifra de afaceri (TR).

Theorem 5.4.6 (Luca and Duca [92]; index energie) .

Valorile celei de a doua componente a functiei obiectiv din problema (5.2) sunt:

1. $TR = n\rho y^*$, unde y^* este definit de Teorema 5.4.5 punctul 1;
2. $TR = \varepsilon \sum_{i=1}^n p_i$
3. $TR = \rho \sum_{i=1}^n p_i$
4. $TR = \rho l y^* + \rho \sum_{j=\bar{l}+1}^n p_j$, unde y^* este definit de Teorema 5.4.5 punctul 4;
5. $TR = l\rho \bar{p}_1 + \rho \sum_{j=\bar{l}+1}^n p_j$, unde $\bar{p}_1 = p_i$, $i = \overline{1, \bar{l}}$;
6. $TR = l\varepsilon \bar{p}_1 + \rho \sum_{j=\bar{l}+1}^n p_j$, unde $\bar{p}_1 = p_i$, $i = \overline{1, \bar{l}}$;
7. $TR = n\rho \bar{p}_2$, unde $\bar{p}_2 = p_j$, $j = \overline{\bar{l} + 1, \bar{n}}$;
8. $TR = n\varepsilon \bar{p}_1$, unde $\bar{p}_1 = p_i$, $i = \overline{1, \bar{l}}$;

9. $TR = n\varepsilon\bar{p}_2$, unde $\bar{p}_2 = p_j$, $j = \overline{l+1, n}$;
10. $TR = n\varepsilon\bar{p}_2$, unde $\bar{p}_2 = p_j$, $j = \overline{l+1, m}$;
11. $TR = (n - m + l)\varepsilon\bar{p}_3 + \rho \sum_{j=l+1}^m p_j$, unde $\bar{p}_3 = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$;
12. $TR = (n - m + l)\rho\bar{p}_3 + \rho \sum_{j=l+1}^m p_j$, unde $\bar{p}_3 = p_k$, $k = \overline{m+1, n}$;
13. $TR = (n - l)\varepsilon\bar{p}_2 + \rho \sum_{i=1}^l p_i$, unde $\bar{p}_2 = p_j$, $j = \overline{l+1, m}$;
14. $TR = (n - m + l)\varepsilon\bar{p}_3 + \rho \sum_{j=l+1}^m p_j$, unde $\bar{p}_3 = p_k$, $k = \overline{m+1, t}$.

5.5 Validarea modelului si concluzii

5.5.1 Testarea solutiei

Testarea solutiilor modelului index se va face folosind aceleasi date ca si in cazul modelului minimax.

Pentru modelul index am efectuat doua teste, ce difera prin datele de intrare folosite ε si ρ .

Pentru prima testare am folosit aceleasi date ca si in cazul modelului minimax. Acestea nu verifica insa multe din conditiile Teoremei 5.4.5 si astfel multe solutii nu pot fi calculate si evaluate.

Pentru a doua testare, datele de intrare au fost estimate si calculate in asa fel incat conditiile Teoremei 5.4.5 sa fie indeplinite. Rezultatele obtinute sunt mult mai bune comparativ cu primul test si sugereaza o sensibilitate a modelului fata de datele de intrare.

5.5.2 Concluzii

Testele efectuate demonstreaza ca modelul index are capacitatea de a netezi varful de sarcina. Astfel obiectivul cercetarii noastre este indeplinit si de acest model.

Mai mult, modelul index este mai accesibil practicienilor si mai usor de implementat, dar acuratetea lui este mai mica comparativ cu modelul minimax.

Rezultatele obtinute in acest capitol sunt diseminate in [90, 92].

Chapter 6

Concluzii

Contextul global al energiei genereaza o serie de provocari pentru optimizarea productiei de energie, o tema de actualitate fiind netezirea varfului de sarcina.

Analiza unui grafic de productie duce la identificarea unor fluctuatii in producerea de energie. Aceste fluctuatii pot fi privite prin prisma imprastierii/variatiei valorilor de productie. Utilizarea unei masuri corespunzatoare pentru fluctuatie (capabila sa vizeze valoarea extrema) si minimizarea acesteia ar duce la netezirea varfului de sarcina. Modificarea diagramei de productie prin netezirea varfului de sarcina genereaza supra-productie la alte momente de timp. In functie de strategia producatorului, supra-productia poate fi tratata prin: (i) sisteme de stocare a energiei, (ii) vehicule electrice, (iii) managementul cererii sau (iv) interventia umana si modificarea planului de productie.

Literatura de specialitate arata o legatura puternica intre componentele tehnice si cele economice. Prin urmare, modificarea diagramei de productie datorita netezirii varfului de sarcina poate genera o scadere a performantelor economice ale producatorului. Pentru evitarea acestei situatii se impune folosirea optimizarii bi-criteriale.

Astfel, obiectivul cercetarii noastre este **crearea, rezolvarea si validarea unui model matematic pentru productia de energie electrica, care sa asigure netezirea varfului de sarcina prin minimizarea fluctuatiei in productia de energie si maximizarea performantelor economice ale producatorului.**

Am reusit construirea a doua modele matematice (modelul min-max (4.2) si modelul index (5.2)) pentru aceasta problema generata de o situatie reala. Pentru rezolvarea acestor modele am recurs la transformarea lor in probleme echivalente de optimizare parametrica. Conditiiile Kuhn-Tucker au fost folosite pentru determinarea

solutiei optime a problemelor parametrice, care au furnizat apoi solutiile eficiente pentru problemele bi- criteriale (4.2) si (5.2)).

Utilizarea conditiilor Kuhn-Tucker, in defavoarea "particle swarm optimization" – metoda de optimizare intens folosita in optimizarea energiei electrice, a fost influentata, printre altele, si de semnificatia economica a multiplicatorilor Kuhn-Tucker ce ofera informatii strategice esentiale factorilor decizionali.

Solutiile obtinute pentru cele doua modele au fost testate folosind date reale. Ambele modele au reusit sa netezeasca varful de sarcina si astfel obiectivul cercetarii noastre este indeplinit.

Utilizarea profitului ca masura a performantei economice, introducerea unor restrictii tehnice suplimentare, estimarea mai precisa a parametrilor de intrare, topologia retelei, ajustarea trecerii de la productia de zi la cea de noapte ar putea genera modele mult mai complexe dar care ar putea avea solutii mai precise.

Cateva referinte privind abordarea noilor provocari de cercetare se regasesc in [125], [77], [147], [122], [18], [20], [91], [89].

Metoda de rezolvare abordata pentru modelele minimax si index s-ar putea sa nu mai fie la fel de eficienta si in cazul acestor modele mai complexe. Pentru aceasta, in Capitolul 3 al tezei noastre, am abordat metoda de rezolvare a unei probleme "initiale" ($P_0^{0,0}$) prin atasarea unor probleme ($P_k^{i,j}$) mai usor de rezolvat. Legatura dintre cele doua probleme este data de inlocuirea unor functii prin η - aproximariile lor de ordin 1 sau 2. Capitolul 3 prezinta conditii suficiente pentru ca solutia eficienta a problemei "initiale" ($P_0^{0,0}$) sa ramana eficienta si pentru problemele "care aproximeaza" ($P_k^{i,j}$) si reciproc.

Bibliography

- [1] A.K. Akella, M.P. Sharma, and R.P. Saini. "Optimum utilization of renewable energy sources in a remote area". In: *Renewable and Sustainable Energy Reviews* 11.5 (2007), pp. 894–908.
- [2] S. Alzorba, C. Gunther, and N. Popovici. "A special class of extended multicriteria location problems". In: *Optimization* 64.5 (2015), pp. 1305–1320.
- [3] Y. Amihud and H. Mendelson. "Liquidity and asset prices: Financial management implications". In: *Financial Management* 17.1 (1988), pp. 5–15.
- [4] T. Antczak. "A New Approach to Multiobjective Programming with a Modified Objective Function". In: *Journal of Global Optimization* 27.4 (2003), pp. 485–495.
- [5] T. Antczak. "A new method of solving nonlinear mathematical programming problems involving r-invex functions". In: *Journal of Mathematical Analysis and Applications* 311.1 (2005), pp. 313–323.
- [6] T. Antczak. "An $\hat{\epsilon}$ -Approximation Approach for Nonlinear Mathematical Programming Problems Involving Invex Functions". In: *Numerical Functional Analysis and Optimization* 25.5-6 (2004), pp. 423–438.
- [7] C.A. Babu and S. Ashok. "Optimal utilization of renewable energy-based {IPPs} for industrial load management". In: *Renewable Energy* 34.11 (2009), pp. 2455–2460.
- [8] A. Belloni et al. "Bundle Relaxation and Primal Recovery in Unit Commitment Problems. The Brazilian Case". In: *Annals of Operations Research* 120.1 (2003), pp. 21–44.
- [9] K. van den Bergh and E. Delarue. "Cycling of conventional power plants: Technical limits and actual costs". In: *Energy Conversion and Management* 97 (2015), pp. 70–77.

- [10] M.J. Best and R.R. Grauer. "On the sensitivity of mean-variance efficient portfolios to changes in asset means: Some analytical and computational results". In: *The Review of Financial Studies* 4.2 (1991), pp. 315–342.
- [11] M.J. Best and R.R. Grauer. "Sensitivity analysis for mean-variance portfolio problems". In: *Management Science* 37.8 (1991), pp. 980–989.
- [12] H. Boncea and D.I. Duca. "On the $\eta - (1, 2)$ approximated problems". In: *Carpathian Journal of Mathematics* 28.1 (2012), pp. 17–24.
- [13] A. Borghetti et al. "An MILP approach for short-term hydro scheduling and unit commitment with heat-dependent reservoir". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 23.3 (2008), 1115–1124.
- [14] I.R. Bot, S.M Grad, and G. Wanka. *Duality in vector optimization*. Springer, (2009).
- [15] P. Bradley, M. Leach, and J. Torriti. "A review of the costs and benefits of demand response for electricity in the UK". In: *Energy Policy* 52 (2013), pp. 312–327.
- [16] X. Cai et al. "Portfolio optimization under a minimax rule". In: *Management Science* 46.7 (2000), pp. 957–972.
- [17] V. Chankong and Y. Haimes. *Multiobjective Decision Making Theory and Methodology*. North-Holland, (1983).
- [18] C.I. Chifu, G.R. Petrusel, and T.I. Luca. "Uniqueness algebraic conditions in the study of second order algebraic systems". In: *International Journal of Pure and Applied Mathematics* 63.1 (2010), pp. 31–38.
- [19] I.C. Chifu and T.I. Luca. *Matematici economice. Elemente de programare liniara si teoria probabilitatilor*. Cluj-Napoca: Presa Universitara Clujeana, (2004).
- [20] I.C. Chifu, T.I. Luca, and G.R. Petrusel. "Maximum principles for a class of second order parabolic systems in divergence form". In: *Journal of Nonlinear functional analysis and Differential Equations* 3.1 (2009), pp. 41–49.

- [21] I. Chikalov, S. Hussain, and M. Moshkov. "Bi-criteria optimization of decision trees with applications to data analysis". In: *European Journal of Operational Research* 266.2 (2018), pp. 689–701.
- [22] V.K. Chopra, C.R. Hensel, and A.L. Turner. "Massaging mean-variance inputs: Returns from alternative global investment strategies in the 1980s". In: *Management Science* 39.7 (1993), pp. 845–855.
- [23] K. H. Chua, Y.-S. Lim, and S. Morris. "Battery energy storage system for peak shaving and voltage unbalance mitigation". In: *International Journal of Smart Grid and Clean Energy* 2.3 (2013), pp. 357–363.
- [24] K.H. Chua, Y.-S. Lim, and S. Morris. "Energy storage system for peak shaving". In: *International Journal of Energy Sector Management* 10.1 (2016), pp. 3–18.
- [25] L. Cioban and D.I. Duca. "Optimization problems and $(0, 2)$ - η -approximated optimization problems". In: *Carpathian Journal of Mathematics* 28.1 (2012), pp. 37–46.
- [26] G. Comodi et al. "Storing energy for cooling demand management in tropical climates: A techno-economic comparison between different energy storage technologies". In: *Energy* 121 (2017), pp. 676–694.
- [27] A. J. Conejo et al. "Risk-constrained self-scheduling of a thermal power producer". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 19.3 (2004), pp. 1569–1574.
- [28] A.J. Conejo, F.J. Nogales, and J.M. Arroyo. "Price-taker bidding strategy under price uncertainty". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 17.4 (2002), pp. 1081–1088.
- [29] G.M. Constantinides. "Capital market equilibrium with transactions costs". In: *Journal of Political Economy* 94.4 (1986), p. 842–862.
- [30] C. Cormio et al. "A regional energy planning methodology including renewable energy sources and environmental constraints". In: *Renewable and Sustainable Energy Reviews* 7.2 (2003), pp. 99–130.

- [31] F. Corno, M.S. Reorda, and G. Squillero. "The selfish gene algorithm: a new evolutionary optimization strategy". In: *Proceedings of ACM Symposium on Applied Computing* (1998), pp. 349–355.
- [32] Y. Cui et al. "Review: multi-objective optimization methods and application in energy saving". In: *Energy* 125 (2017), pp. 681–704.
- [33] J. Dasgupta K. ans Hazra, S. Rongali, and M. Padmanaban. "Estimating return on investment for grid scale storage within the economic dispatch framework". In: *Proceedings of the IEEE Conference Innovative smart grid technologies-Asia* (2015), pp. 1–6.
- [34] K. Deb et al. "A fast and elitist multiobjective genetic algorithm: NSGA-II". In: *IEEE Transactions on Evolutionary Computation* 6.2 (2002), pp. 182–197.
- [35] T. Deryugina, A. MacKey, and J. Reif. *The Long(er)-Run Elasticity of Electricity Demand: Evidence from Municipal Electric Aggregation*. (2017). URL: <http://ei.haas.berkeley.edu/events/docs/T.%20Deryugina.pdf>.
- [36] M. Dicorato et al. "Risk-Constrained Profit Maximization in Day-Ahead Electricity Market". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 24.3 (2009), pp. 1107–1114.
- [37] H. G. Doukopoulos et al. "The short-term electricity production management problem at EDF". In: *Optima Newsletter - Mathematical Optimization Society* 84 (2010), pp. 2–6.
- [38] D.I. Duca and E. Duca. "Optimization problems and η - approximated optimization problems". In: *Studia Universitatis Babes-Bolyai Mathematica* 54.4 (2009), pp. 49–62.
- [39] D.I. Duca and T.I. Luca. "Bi-criteria problems for energy optimization". In: *General Mathematics* 24.1-2 (2016), pp. 33–48.
- [40] D.I. Duca and A. Ratiu. "Semi-infinite optimization problems and their first order approximations". In: *Annals of the Tiberiu Popoviciu Seminar of Functional Equations, Approximation and Convexity* 11 (2013), pp. 87–94.

- [41] S. Dudhani, A.K. Sinha, and S.S. Inamdar. "Renewable energy sources for peak load demand management in India". In: *International Journal of Electrical Power and Energy Systems* 28.6 (2006), pp. 396–400.
- [42] N. Duic and M.G. Carvalho. "Increasing renewable energy sources in island energy supply: case study Porto Santo". In: *Renewable and Sustainable Energy Reviews* 8.4 (2004), pp. 383–399.
- [43] B. Dumas and E. Luciano. "An exact solution to a dynamic portfolio choice problem under transaction costs". In: *Journal of Finance* 46.2 (1991), pp. 577–595.
- [44] A. Eichhorn and W. Römisch. "Mean-risk optimization models for electricity portfolio management". In: *Probabilistic Methods Applied to Power Systems* (2006), pp. 1–7.
- [45] E.J. Elton and M.J. Gruber. "On the optimality of some multi-period portfolio selection criteria". In: *The Journal of Business* 47.2 (1974), pp. 231–243.
- [46] E.J. Elton and M.J. Gruber. "The multi-period consumption investment problem and single-period analysis". In: *Oxford Economic Papers* 26.2 (1974), pp. 289–301.
- [47] J.M. Eyer. "Electric utility transmission and distribution upgrade deferral benefits from modular electricity storage : a study for the DOE Energy Storage Systems Program". In: *Sandia National Laboratories US* (2009). URL: <https://prod.sandia.gov/techlib-noauth/access-control.cgi/2009/094070.pdf>.
- [48] E.F. Fama. "Multiperiod consumption-investment decision". In: *American Economic Review* 60.1 (1970), pp. 163–174.
- [49] J.P. Fossati et al. "A method for optimal sizing energy storage systems for microgrids". In: *Renewable Energy* 77 (2015), pp. 539–549.
- [50] A. Frangioni, C. Gentile, and F. Lacalandra. "Solving unit commitment problems with general ramp constraints". In: *International Journal of Electrical Power and Energy Systems* 30.5 (2008), pp. 316–326.

- [51] A. Gajduk, M. Todorovski, and L. Kocarev. "Stability of power grids: An overview". In: *The European Physical Journal Special Topics* 223.12 (2014), pp. 2387–2409.
- [52] E.A. Gargari and C. Lucas. "Imperialist competitive algorithm: an algorithm for optimization inspired by imperialistic competition". In: *Proceedings of IEEE Congress on Evolutionary Computation* (2007), pp. 4661–4667.
- [53] M.A. Geoffrion. "Proper efficiency and the theory of vector maximization". In: *Journal of Mathematical Analysis and Applications* 22.3 (1968), pp. 618–630.
- [54] F. Glover. "Heuristic for integer programming using surrogate constraints". In: *Decision Sciences* 8.1 (1977), pp. 156–166.
- [55] R. Gollmer et al. "Unit commitment in power generation – a basic model and some extensions". In: *Annals of Operations Research* 96.1 (2000), pp. 167–189.
- [56] J.G. Gonzalez, E. Parrilla, and A. Mateo. "Risk-averse profit-based optimal scheduling of a hydro-chain in the day-ahead electricity market". In: *European Journal of Operational Research* 181.3 (2007), pp. 1354–1369.
- [57] D. Gotham et al. "A load factor based mean–variance analysis for fuel diversification". In: *Energy Economics* 31.2 (2009), pp. 249–256.
- [58] G. Gross and D. Finlay. "Generation Supply Bidding in Perfectly Competitive Electricity Markets". In: *Computational and Mathematical Organization Theory* 6.1 (2000), pp. 83–98.
- [59] N.H. Hakansson. "Multi-period mean variance analysis: Toward a general theory of portfolio choice". In: *Journal of Finance* 26.4 (1971), pp. 857–884.
- [60] C. Hamzacebi and F. Kutay. "Continuous functions minimization by dynamic random search technique". In: *Applied Mathematical modelling* 31.10 (2007), pp. 2189–2198.
- [61] M. Hanson. "On sufficiency of the Kuhn-Tucker conditions". In: *Journal of Mathematical Analysis and Applications* 80 (1981), pp. 545–550.

- [62] M. Hartikainen, K. Miettinen, and M.M. Wiecek. "PAINT: Pareto front interpolation for nonlinear multiobjective optimization". In: *Computational Optimization and Applications* 52.3 (2012), pp. 845–867.
- [63] B. von Hohenbalken. "A finite algorithm to maximize certain pseudoconcave functions on polytopes". In: *Mathematical Programming* 9.1 (1975), pp. 189–206.
- [64] J.H. Holland. *Adaptation in natural and artificial systems*. The University of Michigan Press, (1975).
- [65] X. Huang and L. Qiao. "A risk index model for multi-period uncertain portfolio selection". In: *Information Science* 217 (2012), pp. 108–116.
- [66] International Energy Agency. *Key World Energy Statistics 2015*. (2015).
- [67] S. Islam. "The role of renewable energy in the energy system". In: *Energy Economics* 17.2 (1995), pp. 117–124.
- [68] N. Jayasekara, M.A.S. Masoum, and Wolfs P.J. "Optimal operation of distributed energy storage systems to improve distribution network load and generation hosting capability". In: *IEEE Transactions on Sustainable Energy* 7.1 (2016), pp. 250–261.
- [69] Y. Jin. "Pareto-optimality is everywhere: From engineering design, machine learning, to biological systems". In: *IEEE 3rd International Workshop on Genetic and Evolving Systems* (2008), p. 1.
- [70] V. Kalkhambkar, R. Kumar, and R. Bhakar. "Energy loss minimization through peak shaving using energy storage". In: *Perspectives in Science* 8 (2016), pp. 162–165.
- [71] D. Karaboga and B. Basturk. "On the performance of artificial bee colony (ABC) algorithm". In: *Applied Soft Computing* 8.1 (2008), pp. 687–697.
- [72] T. Kerdphol et al. "Optimization of a battery energy storage system using particle swarm optimization for stand-alone microgrids". In: *International Journal of Electrical Power and Energy Systems* 81 (2016), pp. 32–39.

- [73] T.H. Kjeldsen. "A contextualized historical analysis of the Kuhn-Tucker theorem in nonlinear programming: The impact of World War 2". In: *Historia Mathematica* 27 (2000), pp. 331–361.
- [74] J.D. Knowles and D.W. Corne. "Approximating the nondominated front using the Pareto archived evolution strategy". In: *Evolutionary Computation* 8.2 (2000), pp. 149–172.
- [75] H. Konno. "Portfolio optimization using L1 risk function". In: *IHSS Report, Institute of Human and Social Science, Tokyo Institute of Technology* 88.9 (1988).
- [76] H. Konno and H. Yamazaki. "Mean absolute deviation portfolio optimization model and its applications to Tokyo Stock Market". In: *Management Science* 37.5 (1991), pp. 519–531.
- [77] L.A. Kovacs, T.I. Luca, and Z. Elthes. "Comparative analysis of low-cos airlines websites". In: *Proceedings of the IABE - 2009 Las Vegas - Annual Conference* 6.1 (2009), pp. 122–129.
- [78] H. Kuhn. "Nonlinear programming: a historical view". In: *Nonlinear Programming - Proceedings of a Symposium in Applied Mathematics of the American Mathematical Society and Society for Industrial and Applied Mathematics* a.a (1976), pp. 1–26.
- [79] H. Kuhn and A. Tucker. "Nonlinear programming". In: *Proceedings of the Second Berkeley Symposium on Mathematical Statistics and Probability* (1951), pp. 481–492.
- [80] R. Kwon and D. Frances. *Optimization-Based Bidding in Day-Ahead Electricity Auction Markets: A Review of Models for Power Producers*. Springer Berlin Heidelberg, (2012), pp. 41–59.
- [81] D. Ladurantaye, M. Gendreau, and J. Y. Potvin. "Strategic Bidding for Price-Taker Hydroelectricity Producers". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 22.4 (2007), pp. 2187–2203.
- [82] J. Leadbetter and L. Swan. "Battery storage system for residential electricity peak demand shaving". In: *Energy and Buildings* 55 (2012), pp. 685–692.
- [83] C.F. Lee, J.E. Finnerty, and D.H. Wort. "Index models for portfolios selection". In: *Handbook of Quantitative Finance and Risk Management* (2010), pp. 111–124.

- [84] C. Lemarechal et al. "Bundle methods applied to the unit-commitment problem". In: *Seventeenth IFIP TC7 Conference on System Modelling and Optimization* (1996), pp. 395–402.
- [85] B. Li and W. Jiang. "Chaos optimization method and its application". In: *Control Theory and Applications* 14.4 (1997), pp. 613–615.
- [86] D. Li and W.L. Ng. "Optimal dynamic portfolio selection: Multiperiod mean-variance formulation". In: *Mathematical Finance* 10.3 (2000), pp. 387–406.
- [87] J. Li, A. Mahalov, and P. Hyde. "Impacts of agricultural irrigation on ozone concentrations in the Central Valley of California and in the contiguous United States based on WRF-Chem simulations". In: *Agricultural and Forest Meteorology* 221 (2016), pp. 34–49.
- [88] C. Lu et al. "Optimal Sizing and Control of Battery Energy Storage System for Peak Load Shaving". In: *Energies* 7.12 (2014), pp. 8396–8410.
- [89] T.I. Luca. "A relation between transportation problems and profit". In: *Current Issues of Regional Development Conference, Sec, Czech Republic* (2007).
- [90] T.I. Luca. "Bi-criteria models for peak-load shaving". In: *Journal of Academy of Business and Economics-accepted for publication* (2018).
- [91] T.I. Luca. "Economic applications of dynamic optimization". In: *10th International Symposium on Generalized Convexity and Monotonicity, Cluj-Napoca, Romania* (2011).
- [92] T.I. Luca. "Index model for peak-load shaving in energy production". In: *Engineering Optimization-submitted* (2018).
- [93] T.I. Luca. "Portfolio optimization algorithms". In: *Studia Negotia* 3 (2015), pp. 51–79.
- [94] T.I. Luca and D.I. Duca. "Approximations of bi-criteria optimization problem". In: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Mathematica – submitted* (2018).

- [95] T.I. Luca and D.I. Duca. "Approximations of objective function and constraints in bi-criteria optimization problems". In: *Journal of Numerical Analysis and Approximation Theory – submitted* (2018).
- [96] T.I. Luca and D.I. Duca. "Approximations of objective function in bi-criteria optimization problems". In: *European International Journal of Science and Technology – accepted for publication* (2018).
- [97] T.I. Luca and D.I. Duca. "Relations between η - approximation problems of a bi-criteria optimization problem". In: *Annals of the Tiberiu Popoviciu Seminar of Functional Equations, Approximation and Convexity – submitted* (2018).
- [98] A. Mahalov and T.I. Luca. "Minimax rule for energy optimization". In: *Computers and Fluids: Special issue Chuck Leith* 151 (2017), pp. 35–45.
- [99] O. Mangasarian. "Convexity and the Kuhn-Tucker conditions". In: *Journal of the Society for Industrial and Applied Mathematics Serie A Control* 3.2 (1965), pp. 281–290.
- [100] R. Marcato and C. Sagastizabal. "Introducing environmental constraints in generation expansion problems". In: *Numerical Linear Algebra with Applications* 14.4 (2007), pp. 351–368.
- [101] H. Markowitz. "Portfolio selection". In: *The Journal of Finance* 7.1 (1952), pp. 77–91.
- [102] M.G. Martinez, A. Diniz, and C. Sagastizabal. "A comparative study of two forward dynamic programming techniques for solving local thermal unit commitment problem". In: *Proceedings of the 16th Power Systems Computation Conference* (2008).
- [103] A.G. Martins et al. "A Multiple Objective Linear Programming Approach to Power Generation Planning with Demand-Side Management (DSM)". In: *International Transactions in Operational Research* 3.3-4 (1996), pp. 305–317.
- [104] R.C. Merton. "An analytic derivation of the efficient portfolio frontier". In: *Journal of Financial and Quantitative Analysis* 7.4 (1972), pp. 1851–1872.

- [105] R.C. Merton. "Lifetime portfolio selection under uncertainty: The continuous time case". In: *Review of Economics and Statistics* 51.3 (1969), pp. 247–257.
- [106] K. Miettinen and M.M. Makela. "Interactive bundle-based method for nondifferentiable multiobjective optimization: nimbus". In: *Optimization* 34.3 (1995), pp. 231–246.
- [107] S. Mishra, P. Palanisamy, and Hemamalini S. "Efficient power flow management and peak shaving in a microgrid-PV system". In: *Proceedings of the International Conference on Renewable Energy and Sustainable Development* (2013). URL: <https://arxiv.org/abs/1807.07180>.
- [108] H. Morais et al. "Optimal scheduling of a renewable microgrid in an isolated load area using mixed-integer linear programming". In: *Renewable Energy* 35.1 (2010), pp. 151–156.
- [109] C.J. Morrison. *A microeconomic approach to the measurement of economic performance: productivity growth, capacity utilization and related performance indicators*. New York: Springer, (2012).
- [110] J. Mossin. "Optimal multiperiod portfolio policies". In: *Journal of Business* 41.2 (1968), pp. 215–229.
- [111] M. Motalleb, E. Reihani, and R. Ghorbani. "Optimal placement and sizing of the storage supporting transmission and distribution networks". In: *Renewable Energy* 94 (2016), pp. 651–659.
- [112] P. Muchiri and L. Pintelon. "Performance measurement using overall equipment effectiveness (OEE): literature review and practical application discussion". In: *International Journal of Production Research* 46.13 (2008), pp. 3517–3535.
- [113] M. Muratori and G. Rizzoni. "Residential Demand Response: Dynamic Energy Management and Time-Varying Electricity Pricing". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 31.2 (2016), pp. 1108–1117.
- [114] T. Nakata, K. Kubo, and A. Lamont. "Design for renewable energy systems with application to rural areas in Japan". In: *Energy Policy* 33.2 (2005), pp. 209–219.
- [115] NASA Goddard Institute for Space Studies. *Giss Surface Temperature Analysis (GIS TEMP)*. (2018).

- [116] A. Nourai, V.I. Kogan, and Schafer C.M. "Load leveling reduces T&D line losses". In: *IEEE Transactions on Power Delivery* 24.3 (2008), pp. 2168–2173.
- [117] M. Nowak and W. Römisch. "Stochastic Lagrangian Relaxation Applied to Power Scheduling in a Hydro-Thermal System under Uncertainty". In: *Annals of Operations Research* 100.1 (2000), pp. 251–272.
- [118] R. Nürnberg and W. Römisch. "A Two-Stage Planning Model for Power Scheduling in a Hydro-Thermal System Under Uncertainty". In: *Optimization and Engineering* 3.4 (2002), pp. 355–378.
- [119] A. Palacio et al. "Bi-criteria optimization model for locating maritime container depots: application to the port of Valencia". In: *Networks and Spatial Economics* 16.1 (2016), pp. 331 – 348.
- [120] N.G. Paterakis, O. ErdinÄğ, and J.P.S. CatalÄčo. "An overview of Demand Response: Key-elements and international experience". In: *Renewable and Sustainable Energy Reviews* 69 (2017), pp. 871 –891.
- [121] A.F. Perold. "The implementation shortfall: Paper versus reality". In: *The Journal of Portfolio Management* 14.3 (1988), pp. 4–9.
- [122] G.R. Petrusel and T.I. Luca. "Strict fixed point results for multivalued contractions on gauge spaces". In: *Fixed Point Theory* 10.1 (2010), pp. 113–118.
- [123] A. Philpott and R. Schultz. "Unit commitment in electricity pool markets". In: *Mathematical Programming* 108.2 (2006), pp. 313–337.
- [124] E.L. Pop and D.I. Duca. "Optimization problems, first order approximated optimization problems and their connections". In: *Carpathian Journal of Mathematics* 28.1 (2012), pp. 133–141.
- [125] I.A. Pop, T.I. Luca, and G.A. Grigoras. "Automotive Industry and Performances of US Economy". In: *Journal of International Finance and Economics* 17.3 (2017), pp. 83–89.
- [126] N. Popovici. "Pareto reducible multicriteria optimization problems". In: *Optimization* 54.3 (2005), pp. 253–263.

- [127] N.J. Redondo and Conejo A.J. "Short-term hydro-thermal coordination by Lagrangian relaxation: solution of the dual problem". In: *IEEE Transactions on Power Systems* 14.1 (1999), pp. 89–95.
- [128] E. Reihani et al. "Load peak shaving and power smoothing of a distribution grid with high renewable energy penetration". In: *Renewable Energy* 86 (2016), pp. 1372–1379.
- [129] Romanian Regulatory Authority for Energy. *Order 40, issued on 21st of June 2013*.
- [130] B. Ruddel, F. Salamanca, and A. Mahalov. "Reducing a semi-arid city's peak electrical demand using distributed cloud thermal energy storage". In: *Applied Energy* 134 (2014), pp. 35–44.
- [131] F. Salamanca et al. "Anthropogenic heating of the urban environment due to air conditioning". In: *Journal of Geophysical Research: Atmospheres, American Geophysical Union* 119.10 (2014), pp. 5949–5965.
- [132] F. Salamanca et al. "Assesing summer time urban air conditioning consumption in a semiarid environment". In: *Environment Research Letter* 8.3 (2013), p. 034022.
- [133] P.A. Samuelson. "Lifetime portfolio selection by dynamic stochastic programming". In: *Review of Economics and Statistics* 51.3 (1969), pp. 239–246.
- [134] J. Sardi et al. "Multiple community energy storage planning in distribution networks using a cost-benefit analysis". In: *Applied Energy* 190 (2017), pp. 453–463.
- [135] W. Sharpe. "A linear programming algorithm for a mutual portfolio selection". In: *Management Science* 13.7 (1967), pp. 499–510.
- [136] W. Sharpe. "A linear programming approximation for a general portfolio selection problem". In: *Journal of Financial and Quantitative Analysis, Cambridge University Press* 6.5 (1971), pp. 1263–1275.
- [137] W. Sharpe. "A simplified model for portfolio analysis". In: *Management Science* 9.2 (1963), pp. 277–293.

- [138] E. Shirazi and S. Jadid. "Cost reduction and peak shaving through domestic load shifting and DERs". In: *Energy* 124 (2017), pp. 146–159.
- [139] L. Sigrist, E. Lobato, and L. Rouco. "Energy storage systems providing primary reserve and peak shaving in small isolated power systems: An economic assessment". In: *International Journal of Electrical Power and Energy Systems* 53 (2013), pp. 675–683.
- [140] K.V. Smith. "A transition model for portfolio revision". In: *Journal of Finance* 22.3 (1967), pp. 425–439.
- [141] A.J. van Staden, J. Zhang, and X. Xia. "A model predictive control strategy for load shifting in a water pumping scheme with maximum demand charges". In: *Applied Energy* 88.1 (2011), pp. 4785–4794.
- [142] R. Steuer and E.U. Choo. "An interactive weighted Tchebycheff procedure for multiple objective programming". In: *Mathematical Programming* 26.3 (1983), pp. 326–344.
- [143] B.K. Stone. "A linear programming formulation of the general portfolio selection problem". In: *Journal of Financial and Quantitative Analysis, Cambridge University Press* 8.4 (1973), pp. 621–636.
- [144] A. Tascikaraoglu, A.R. Boynuegri, and M. Uzunoglu. "A demand side management strategy based on forecasting of residential renewable sources: A smart home system in Turkey". In: *Energy and Buildings* 80 (2014), pp. 309–320.
- [145] E. Telaretti and L. Dusonchet. "Battery storage systems for peak load shaving applications: Part 1: Operating strategy and modification of the power diagram". In: *IEEE 16th International Conference on Environment and Electrical Engineering* (2016), pp. 1–6.
- [146] The Washington Post. "Azerbaijan hit by massive blackout, worst in decades". In: *The Washington Post* (2018). URL: https://www.washingtonpost.com/world/europe/azerbaijan-hit-by-massive-blackout-\\worst-in-decades/2018/07/03/c422ae46-7ede-11e8-a63f-7b5d2aba7ac5_story.\\html?noredirect=on&utm_term=.afdf8b487bfe.

- [147] V. Toader et al. "Consumer's inflation expectations in Romania". In: *International Journal of Business Research* 8.4 (2008), pp. 145–149.
- [148] Transelectrica. *Grafic productia, consumul si soldul SEN*. (2016). URL: http://www.transelectrica.ro/widget/web/tel/sen-grafic/-/SENGrafic_WAR_SENGraficportlet.
- [149] M. Uddin et al. "A review on peak load shaving strategies". In: *Renewable and Sustainable Energy Reviews* 82.3 (2018), pp. 3323–3332.
- [150] United Nations Department of Economic and Social Affairs Population Division. *World Population Prospect: The 2017 Revision*. (2017).
- [151] US Energy Information Administration. *Annual Energy Outlook 2015*. (2015).
- [152] US Energy Information Administration. *Price Elasticities for Energy use in Buildings of the United States*. (2014).
- [153] S.J. Watson and A.G. Ter-Gazarian. "The optimisation of renewable energy sources in an electrical power system by use of simulation and deterministic planning models". In: *International Transactions in Operational Research* 3.3 (1996), pp. 255–269.
- [154] F.S. Wen and A.K. David. "Strategic bidding for electricity supply in a day-ahead energy market". In: *Electric Power Systems Research* 59.3 (2001), pp. 197–206.
- [155] X.F. Xie, W.J. Zhang, and Z.L. Yang. "Social cognitive optimization for nonlinear programming problems". In: *Proceedings of 2002 International Conference on Machine Learning and Cybernetics* 2 (2002), pp. 779–783.
- [156] X. Yan et al. "Techno-economic and social analysis of energy storage for commercial buildings". In: *Energy Conversion and Management* 78 (2014), pp. 125–136.
- [157] Y. Yang, N. Yang, and H. Li. "Cost-benefit study of dispersed battery storage to increase penetration of photovoltaic systems on distributed feeders". In: *IEEE Proceedings of the PES General Meeting Conference and Exposition* (2014), pp. 1–5.

- [158] Yole Development. “Energy Management for Smart Grid, Cities and Buildings: Opportunities for battery electricity storage solutions”. In: *Yole Development Reports* (2014). URL: <https://www.i-micronews.com/report/product/energy-management-for-smart-grid-cities-and-buildings-opportunities-for-battery-electricity-storage-solutions.html>.
- [159] M. Yu et al. “Multiperiod portfolio selection on a minimax rule”. In: *Dynamics of Continuous, Discrete and Impulsive Systems* 12 (2005), pp. 565–587.
- [160] P.L. Yu. “Cone convexity, cone extreme points and nondominated solutions in decision problems with multiobjectives”. In: *Journal of Optimization Theory and Applications* 14.3 (1974), pp. 319–377.
- [161] D. Zhang, Y. Wang, and P. Luh. “Optimization based bidding strategies in the deregulated market”. In: *IEEE Transactions on Power Systems* 15.3 (2000), pp. 981–986.
- [162] M. Zheng, C.J. Meinrenken, and K.S. Lackner. “Smart households: Dispatch strategies and economic analysis of distributed energy storage for residential peak shaving”. In: *Applied Energy* 147 (2015), pp. 246–257.